

Draugai, skaitykit ir platinkit "Kovą"!
 Politikos, Ekonomijos ir Literatūros Sanvaitinis Laikraštis
LIETUVIU SOCIJALISTU SANJUNGOS ORGANAS

Prekiuoja: metui \$2, pusmečiui \$1. Adresas: 1815 Moyamensing Ave. Philadelphia, Pa.

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER MAY 17, 1906, AT THE POST OFFICE AT PHILADELPHIA, PA.

Nr. 49. Philadelphia, Pa. 4 d. Gruodžio [December] 1908 m. Met. IV.

Ka rublis veikia Amerikoje?

Kuomet Amerikos doleris kitose šalyse išnaudoja gamtos turtus, nors pavergia žmones darbininkus, bet sykiu kelia kapitalistiškąją pramonę ir ar šiaip ar taip daro pažangą ekonomiskame išsiplėtojime, tuo tarpu Rusijos rublis Amerikoje veikia visai ką kitą. Jis nepajudina nė Amerikos ekonomiko stovio, nė Rusijai nieko gero nepadarą, tačiau jis čia dirba, dirba politikos darbą: gaudo pabėgėlius, kurie kruviąją caro valdžios politikos dirvą gadino — rublis gaudo juos nevidonus kurmius čia Amerikoje, nes jau Rusijoje jie beveik išgaudyta.

Kaip minėta mano jau pereitam «K.» num., tai matyt, kad Rusijos šnipų štabas, nuo pernai metų surėdytas Jungtinėje Valstybėse, išsimislijo siųsti šnipus provokatorius ne tik į dirbtuves, bet ir į kalėjimus; čia juos sodina kaipo praktėlius drauge su areštuotais pabėgėliais revoliucionieriais, kad jie iš šiųjų išgriebtų daugiau paslapčių, kad tokiu būdu išduotų daugiau ypatų. Bet to da negana. Pradedama pirktyti papirkt amerikiečius socialistus, kurie daug ką žino apie Rusijos pabėgėlius. «Chicago Daily Socialist» ir «New York Evening Call» paduoda gana įdomias žinias apie tą rublio darbą.

Chicagoje Rusijos agentų šnipų, ar su jais išvien veikiančių Pinkertonų, bandyta papirkt pavietinis Soc. Partijos

sekretorius Gustave T. Fraenkel ir d-ras S. A. Knopfnagel, gyvenantis po nr. 501 So. Western Ave. Nepasisekė. Tie draugai pats patyrė ir visiems apskelbė, ką išsimislijo čia veikti tarnai «Kruvinojo Mikalojaus» — «Bloody Nicholas», kaip paprastai vadina amerikiečiai. Pas Fraenkelį atsilankė ypata, kuri pasivadino John May — žemas, liesas, su šviesiais plaukais ir usais vyras. Jis žadėjo «gerai» atlygint už žinias apie Rusijos pabėgėlius «kriminalistus». Jis norėjo tiktai «kriminalistų» (blogdarių) ir niekad-niekad, girdi, aš nejudinčia politiškujų pabėgėlių. «Visi Rusijos kriminalistai, esą, anksčiau ar vėliau turės but sugražinti atgal; jie busią surasti umai, nes, girdi, yra vaikinių, kurie gerai žino, kur jie laikosi», ir, gavę biskį pinigų, esą, paduos juos į valdžių rankas. Kitas sutvėrimas, kuris atsilankė pas d-rą Knopfnagelį, pasivadino John Miller, išrodo, lyg buvęs policmonu (Amerikos policmonai visi į viens kitą panašūs, kaip buldogai), nemalonaus gymio, su tamsiais plaukais, mėlynoms akims. Jis pasisakė, esąs pasiūstas nuo Socijalistų Partijos vartyt rinkimų agitaciją ir noris d-rą Knopfnagelį samdyt, kad pasakytų kelias prakalbas per susirinkimus, už ką siulė 600 dol. Kadangi socialistai tokių pinigų nemėto už «kelias» prakalbas, tai Knopfnagelio žmona keliais žodžiais tą valkatą sugriebė teip, kad net toks šuniškas žmogus, o susigėdo ir neturėdamas ką sakyt, skubina išsinešino laukan.

Popieriai
 [Covos] admini-
 aiklasis ir tin-
 s dainoms, pi-
 si laiskeliai ir
 parvoms, ant
 oda 2 už šc., 12
 ž \$4,50, o 1000

straclja
 sing Ave.
 Pa.

sanraša:
 I LAIŠKELIAI:
 mo pavasaris
 s komuna
 font | Sibyrin
 r jos stana darbinink
 aliant su Teisybe
 zmo reakcijos rityn
 nky pažanga
 karė su Japonija
 ietė
 zmas
 rikadij
 mas Vėlikas

Trečias atsitikimas, teippat Chicagoj, buvo toks. Vienas Chicagos universiteto studentas rado apskelbimą viename dienraštyje, kad reikalingas geras vertėjas iš rusų kalbos. Pagal tą apskelbimą jis atsiliepė ir gavo laišką, kame nurodyta adresas, kur jis turi pribut. Nueina, randa garsiausių Pinkertono šnipų biurą. Studentas tai pamatęs, sumanė dailiai atsikratyti ir padavė labai didelę kainą už savo tarnystę; po pusvalandžiui, Pinkertono veislė jį atleido; jis manė, kad gali jį ten ir pasilaikyti, nes buvo ten Rusijos valdžios atstovas (nepasakytas, koks), kuris apie jį kalbėjosi su pinkertoninių užveizda.

Draugas Fraenchelis tvirtina, kad ir pas jį buvęs ne kas kitas, kaip pinkertoninis, nes gražiai angliškai kalbėjęs. Rusijos rublis randa carui šnipų ir tarp tikrųjų amerikiečių. Juodašimčiai gali nesididžiuoti savo patrijotizmu (tėvynės meile), kuometjų aukščiausiasis vadovas, caras, moka pinigų ne savo tautiečiams, o tik jankiams... Kaip Fraenchelis sako, tas valkata («scoundrel») atvirai jam pasakęs: «Jeigu tamista ma pasakysi, kur yra tie kriminalistai, tai paskui, kaip mes juos suareštuosime, tamistai už tą informaciją bus atlyginta, ir tai nemažai atlyginta.»

Atsitikus šitiem dviem bandymam papirkti socialistus, šiejei atsimena ir atsitikimą Socialistų Partijos susivažiavime (gegužės mėn.), kuomet pažinta vienas Rusijos valdžios šnipas. Paskiaus jį matė kelių Chicagos socialistų kuopų susirinkimuose. Jis ir dabar ten tebėra ir visi socialistai netoli jo gyvenanti žino jo adresą ir saugojasi nuo jo.

* * *

Tai tokias žinias paduoda «New York Evening Call» lapkr. 16 d. š. m. Nėr abejonės, kad tokių žinių bus ir daugiau. Teipgi nėr abejonės, kad atsiras tarp socialistų tokių, kurie pasiduos tų tamsybės vaikų gundymams, o jei ne, tai vienur-kitur įsispraus tikras šnipas-provokatorius. Į tarpą amerikiečių socialistų gal ne teip greit įlįs, nes ne teip lengvai jie priima į sąnarius. At šiaip, ar teip, o reikia žinot, ką priimame į sąnarius; priimant, butinai reikia, kad jį pažinotų bent vienas geras, savo gerais darbais žinomas kuopos narys.

* * *

Ką mums reikia daryt prieš tokį Rusijos valdžios darbą? Ji čia dirba visas savo niekšystes vien su pinigais, iš savo valdinių išplėštais, su dideliais pinigais. Mes galime jai reaguot ne vien pinigais, mes turim savo dorišką spėką, mes turim proletarišką vienybę. Mes galim kovot prieš tas nuodijančios priespaudos užmačias savo galingu balsu, protestais, vienijimu visų laisvės šalininkų. Vieni protestai ir peticijos, žinoma, negiliuos, reikia pinigų; čia teismai daug lėšuoja, o dabar jau turime varyt dvi bylas: Purėno ir Rudavičio. Matyt, šnipai ypač delto sujudo areštuot teip umai, kad tomis bylomis galėtų nuvarginti Amerikos darbininkus: jie nesudės pinigų bylos varymui, ir tada pasiseks išvešt Purėną ar Rudavičių. Syki pasiseks bent vieną išvešt iš Amerikos, tai

jau paskui caro valdžia jausis tvirta Amerikoj... Vilkas bile koją įkels į roges, tai ir visas įsikraustys.

Todėl, kam laisvė brangi, kas nenor matyt budelių darbų, tegul rupinasi šių bylų medegišku rėmimu ir tegul «pakelia balsą, kaip audrą griausmingą!»

Socializmas ir politiškoji proletaru kova.

IV

(Tąsa)

Su kuo gi kovoia mūsų armija?

Visų-pirma ji kovoja su tais, kurių reikalai yra tvirtai surišti su palaikymu dabartinės tvarkos, — su tais, kurie visus turtus dabartinio kapitalistiško išnaudojimo pasidalyja tarp savęs — su buržuazija, — didžiąja ir smulkiaja, su visomis erkėmis, gyvenančiomis jos darbo vaisiais. Iš buržuazijos didžiausias socializmo priešais yra didesniejie kapitalistai, kapitalo magnatai, nes jie labiausiai išnaudoja proletariją, jiems ypatingai rūpi palaikyti dabartinę tvarką, jų rankose yra ir didžiausia spēka. Iš daugelio buržuazijos erkių, pasirengusių ginti dabartinę tvarką, pirmoj vietoj mes turime pastatyti «nepaperkamuosius» kapitalistiško buržuaziško mokslo ir kapitalistiškos buržuaziškos dailės dievaičius. Šie ponai visada laizydamiesi tarnauja aukštesnėms klesoms, kaip tik joms prireikia prirodyt savo teisingumą, arba kad dabartinė tvarka yra reikalinga ir sugriauti jos niekas neįstengs, arba prirodyt, kad socializmas negalės įvykt, pagalios, kad patys socialdemokratų yra žmonijos priešai.

Reikia žinoti, kad šie visi yra susipratę socializmo priešai. Jie gerai supranta savo padėjimą.

Antras mūsų priešas tai yra visi tie, kuriems r o d o s i, kad su palaikymu kapitalistiškos tvarkos yra surištas jų likimas. Čia mes matome smulkų amatninką, vedantį su pabriku be jokio pasisekimo varžytinės ir karštai ginantį savo nuosavybę, matome valstietį, kurio padėjimas kassyk eina blogyn ir stumia jį į proletarų eiles, nors jis baisiai tam priešingas. Šie pusproletariai, smulkiosios buržuazijos pataikūnai, karštai gina savo nuosavybę, matydami joje ne priespaudos pančius, bet išgelbėjimo laivą. Nemažai mes randame panašių socializmo priešų ir grynose darbininkų miniose, gyvenančiose tokiose vietose, kur priešingumas klesų reikalų nepilnai išsiplėtojęs, — vietose, kur priešingumas darbo ir kapitalo jiems nematomas ir nesuprantamas, kur jie mano, kad jeigu bus gerai šeimyninkams, tai bus gerai ir jiems. Ypatingai tas pastebama pas darbininkus-amatninkus, tarnaujančius prekyboje, smulkius tarnaujančius ir kitus.

Jie visi akli, bet tankiai neįveikiami socializmo priešai. Laikas ir gyvenimas padaro ant jų didesnę įtakę, negu visokie prirodymai; prirodymai neįstengia įveikt jų aklumo, bet aklumą pergali laikas.

Ant galo, trečias socializmo priešas tai yra visi tie, kurie teip priprato prie dabartinio gyvenimo, tokios akimis į jį žiūri, kad į naujos, geresnės visuomenės tvarkos šviesą jos negali žiūrėti: socializmas jiems išrodo žemės rojumi ir drauge kokiu-tai negalimu daiktu, svajone. Toks manymas, tokia baimė, nepripratimas prie skaisčios šviesos padaro dar gi tūlus darbininkus netinkamais stot į eiles socialdemokratų. Jie supranta savo reikalus, jie palaiko susipratusio proletarijato artimiausius siekius, — bet galutinas jo tikslas jiems išrodo labai pavojingu. Jie n e d r į s t a lig galū išreikšt savo mintis apie laimę, n e d r į s t a svajot apie pilną laisvę. Tokia baimė išreikšti savo mintis, išauklėta buržuazų ba-

nyčios ir palaikoma buržuazijos pataikūnų, literatų, laikraštinių, palaiko įvairių, ne socialistų organizacijų gyvavimą, atitraukia nuo pirmųjų jų draugų armijos, o kitą sykį dar gi istumia tušus iš jų į atgalinių-konservatorių ir juodašimčių partijas. Šie socialistų prieštai nėra labai pavojingi, nes gyvenimas anksčiau ar vėliau atvers jų akis, privers juos padaryt visus išvedimus iš jų klesinio padėjimo. Bet panašių socialistų prieštų yra k o l k a s labai daug.

Štai kokie prieštai, kurie stovi prieš susipratęsio proletarijato armiją, kovojančią už socializmą:

1) Žmonės, kurių p a m a t i n i a i reikalai priguli nuo viešpatujančios kapitalistiškos tvarkos (didesnėji ir vidutinėji buržuazija ir jos erkės).

2) Žmonės, kurie m a n o, kad jų reikalai priguli nuo kapitalizmo — a) smulkioji buržuazija, kovojanti su istoriško išsiplėtojimo sriove, kuri traukia ją į eiles proletarijato, b) proletarų būriai, gyvenantieji tokiose šalyse, kur kapitalizmas mažai išsiplėtojęs ir kur tokiu būdu jie negali suprasti priešingumo reikalų tarp darbo ir kapitalo.

3) Žmonės, kuriuos ne jų reikalai kliudo kovoti už socializmą, bet jų aklumas, baimė išreikšti savo mintis (nesusipratęsioji proletarų dalis).

Su visa ta daugybe prieštų stoja į kovą susipratęsio proletarijato armija — socialdemokratų. Galingi mūsų prieštai! Jų rankose pinigaiška spēka ir valdžia, jų rankose visas buržuazijos mokslas ir dar gi jų skaitlius daug didesnis. Ar galime gi tokiu būdu tikėtis laimėti kovą? Bet mes ir nestitikim: mes esame tvirtai persitikrinę, kad laimėsime šią kovą.

V

Kame gi mes persitikrinome? Kodėl gi būtinai turi laimėti armija, kovojanti už socializmą? Ir ištikro, ar laimės gi ji šią kovą?

Pažvelgsime į visuomenės gyvenimo išsiplėtojamą, prie ko jis mus veda, artina.

Visur kapitalizmas pergali arba visai panaikina smulkus išdirbinius. Visur dešimtys ir šimtai smulkių pabriekų ir dirbtuvių po aštrios kovos priverstos esti užleisti vietą dideliems pabriekams, didelėms dirbtuvėms. Didieji kapitalistai kasmet drasko ir smaugia šimtus mažųjų. Vis didyn ir didyn eina pabriekai ir dirbtuvės. Vis mažyn ir mažyn eina skaitlius tų ypatų, kurių rankose yra darbo įrankių nuosavybė. Kasmet tokiu būdu mažinasi skaitlius ypatų, norinčių išlaikyti dabartinį surėdymą. Drauge su tuo mažinasi ir jų įtekmė ant pramonės. Jie eina silpnyn. Gyvenimo srovė pradeda juos smaugt. Į jų reikalus pradeda kištis valdžia. Proletarai tveria sąjungas. Tas viskas artina jiems galą, o juk teip neseniai jie elgėsi kaip tik jiems tiko. Visi kapitalistų reikalai ir užmanymai dabar atliekami tam tikrų pasamdytų specialistų, o kapitalistai lieka neberekalingais visuomenei, ir tą aiškiai pradeda suprasti visi. Drauge su šiuo eina silpnyn ir jų ramsčiai, — mokslo ir dailės dievaičiai, nes ir šie poneliai sutinka meluot tik lig tūlam laikui — neilgiausia!

Teip tirpsta povaliai pirma dalis socializmo prieštų, mažinasi skaitlius tų ypatų, kurių interesai reikalauja palaikyti dabartinį kapitalistišką surėdymą.

Drauge su šiuo kaskart vis didesnis skaitlius žmonių palieka be darbo įrankių nuosavybės ir įstoja į proletarų eiles. Pulsta pramonė, žūsta, arba eina silpnyn valstiečio šeimininkavimas. Amatinkas, nebeįstengiamas toliau kovoti su dideliais kapitalistais, eina pas juos pabrieką dirbtų. Smulkus sankrovėninkas uždengia savo sankrovėlę ir apsiima už pardavėją didelėje sankrovoje, kuri jį sankrovėlę nugalėžė. Valstietis eina į ieškotų darbo miestan, arba palikęs sūdžiune pradeda pardavinėt savo spēkas kitam kapi-

talistui-šeimyninkui. Išnyksta tokiu būdu klesos, kurios, būdamos aklos, kovoja su socializmu, ir jų spēkos prisideda prie proletarijato spēkų, kurio armija eina po raudona socialdemokratų vėliava. Kapitalizmas plėtojasi ten, kur pirmiau buvo vos tik žymu. Vis didesnis skirtumas apsireiškia tarp darbo ir kapitalo, ir kasmet vis labiau ir labiau mažinasi skaitlius tų ypatų, kurios nemato to skirtumo ir sako, kad jų reikalai neprieštarauja kapitalistų reikalams.

Taip tirpsta povaliai antra mūsų prieštų dalis, — mažinasi skaitlius tų žmonių, kuriems rodo, kad gindami kapitalizmą, jie gina savo reikalus.

Bet proletarijato susipratimas, išrišimas abejojančių minčių, kurias įkalė auržuazija ir jos pataikūnai, dar sparčiau auga, negu amatninkybė ir ūkis įra. Darbininkų kliubai vis labiau ir labiau pakeičia jiems smuklę ir bažnyčią. Vis mažyn ir mažyn eina būrelis darbininkų, bijančių apivalyt nuo senojo svieto, nuo jojo purvų ir drąsiai žengti iškariatų sau liuosensio, geresnio gyvenimo, socializmo.

Teip išnyksta trečioji ir paskutinė dalis mūsų prieštų.

Teip mažinasi plėtojanties kapitalizmui mūsų prieštų pajilegos.

O proletarų armija, kovojanti už socializmą?

Kasme dauginasi jos eilės. Kasmet eina didyn proletarijatas — tie žmonės, kuriems «sociališkoje revoliucijoje nėra ko nustot, kaip tik savo retėžių, o iškariaut reikia visą pasaulį». Nors greitai auga prolėtarijatas, bet daug greičiau auga jo s u s i p r a t u s i o j i d a l i s, kuri stoja pirmose armijos eilėse ir drąsiai kovoja už laisvę ir laimę visų. Augant proletarų skaitliui ir augant jų revoliucijoniškam susipratimui, auga ir jų įtekmė ant išdirbinių. Dabar vis tankiau ir tankiau prisieina jiems išreikšt savo galybę prieš išnaudotojus, valdžią ir visą visuomenę. Tankiai atsikartojant visuotini streikai parodo visiems, kad dabartinis žmonijos gyvenimas yra rankose darbininkų, kurie gali dar gi — jei bus jiems reikalinga — tūlam laikui visai jį sustabdyt. Bet už vis greičiau auga jų susivienijimas, organizacija, solidariskumas, tai yra tas, kuo labiausiai parodo, kad jie išlaimės kovą.

Tai teip auga ir eina tvirtyn mūsų armija tada, kada socializmo prieštų armija kasmet vis labiau ir labiau įra.

Ir remdami šiuos neabėjotinus faktus ant nepaperkamojo mokslo, mes randame juose tikrą persitikrinimą, kad laimėsime kovą. Tas nereiškia, kad socializmas ateis nuramint vargstančią žmoniją be jokio iš jos pusės stengimosi, be klesų kovos. Ne! Be kovos nieko nėra. Bet mes matome proletarų armijos sąlygas iš vienos pusės ir socializmo prieštų sąlygas iš kitos pusės, — matome visose šalyse kultūriško pasaulio kovos pasekmes, — todėl drąsiai sakome, kad raudona proletarų vėliava turi laimėti kovą ir laimės.

(Toliaus bus)

\$1,318 — \$6,197 — \$120,000,000,000.

Parašė Ben. Hanford.

Legrand Powers, vyriausias statistikas Jungt. Valstybių cenzo, parašė straipsnį apie Jungt. Valstybių turta į laikraštį «American Journal of Sociology», išleidžiamą Chicagos (Rockefellerio) Universiteto.

P. Powers atranda, kad Jungt. Valstybių turtas yra didesnis, negu jis oficijališkai pagarsintas ir patvirtinimui savo nuomonės priveda faktus ir skaitlines. Oficijališkas raportas Jungt. Valstybių turto už 1890 metus parodė \$65,000,000,000*); 1900 m. — \$88,000,000,000 ir 1904 m. — \$107,104,211,917. Reikia priminti, kad

*) 65 milijardai arba bilijonai dol. R.

senatorius Burrows savo prakalboje, kaip laikinis pirmsėdis Republikonų Partijos susivažiavime Chicagoj, apskelbė, kad šios šalies turtas yra vertas \$108,000,000,000.

P. Powers daro, kad šios skaitlinės permažos, ir priveda, kad šalies turtas šiame laike yra nemažesnis, kaip \$117,000,000,000, o gal siekia ir \$120,000,000,000.

Priimant \$120,000,000,000 už teisingą skaitlinę ir padalinant ją ant gyventojų skaitliaus Jungt. Valstybėse dabartiniam laike (pagal ištikimiausius aprokavimus) mes gausime \$1,318 kiekvienai galvai. Taip yra, jeigu turtas būtų padalintas lygiai tarp visų gyventojų, tai kiekvienam vyrui, moteriškai ir kūdikiui atsietų po \$1,318. Net tik vakar gimusiam kūdikiui teip gi atsietų \$1,318.

Sulyg 1900 m. cenzo, kiekvienoje šeimoje Jungt. Valst. paprastai yra apie 4 (4.7) ypatos. Todėl, jeigu šios šalies turtas būtų lygiai padalintas tarp žmonių, tai kiekvienai šeimynai pripultų po \$6,197.

Turtas čionai, pone Liuosas Amerikos Darbininke, siekia \$120,000,000,000. Tą padarė tavo darbas. Bet jis nėra tavo. Turtas, kurį tavo darbas sutvėrė, priguli tavo ponui, jis priguli tavo darbo davėjui, jis priguli Jungt. Valst. akcionieriams, — žodžiu, — kapitalistams.

Tavo darbas, p. Liuosas Amerikos Darbininke, suteikė tai šaliai, kurioj tu gyveni, \$120,000,000,000 turto, — kuris priguli ne tau, kuris dirbi, bet tiems, kurie nedirba. Kaip jis jiems pateko? Tu turi surast tam klausimui atsakymą, p. Liuosas Amerikos Darbininke. Tavo linosybė ir tavo gyvastis priguli nuo to, ar teisingai atsakysi ant to klausimo.

P. Liuosas Amerikos Darbininke. Turtas šios šalies priguli kapitalistų klesai dėlto, kad jie turi valdymo galybę — politišką galybę. Kapitalistai palaiko savo ekonomišką galybę politiška galybe. Kapitalistai įgyja sau politišką galybę per tavo balsavimą, p. Liuosas Amerikos Darbininke. Apsižiūrėk apie savę. Ar gi tu nematai, kad kapitalistai balsuos už Bryaną arba Taftą? Ar gi Edward Henry Harriman nesakė, kad jam nerūpi, kuris bus išrinktas? Ar Bryanas ar Taftas laimės, Harrimanas — geležinkelių karalius — užganėdintas. Ar tu nematai, p. Liuosas Amerikos Darbininke, kad Standard Oil sušelpė pinigais abidvi partijas? Vistiek, ar republikonai, ar demokratai laimės, Jonas Davidson Rockefelleris — žibalo karalius — užganėdintas. Jam priguli turto daugiau, kaip už bilijoną dolerių, ir užtai jam priguli Bryano ir Tafto partijos.

Kada Jungt. Valst. senatorius Julius Ceasar Burrows (ir kiti garsūs Republikonų Partijos vyrai) kalba apie mūsų šalies turtą, apie \$108,000,000,000, jis nemislija, kad tai tavo turtas, p. Liuosas Amerikos Darbininke, ir ne mano. Senatorius Burrows sako mūsų turtas, bet jis mislija, kad jo turtas — ir Rockefellerio turtas, ir turtas kapitalistų klesos.

Kaip tavo darbas sutvėrė tuos \$120,000,000,000 turto, p. Liuosas Amerikos Darbininke, teip lygiai tavo balsas sulaukė jį Rockefelleriui, Burrows ir kapitalistų klesai. kaip buvo balsas suteikė jiems tą praeityje, teip lygiai tavo balsas gal duot jį tau ateityje. Kapitalistai gauna šalies turtą per savo ekonomišką galybę, jie užlaiko jį per savo politišką galybę. Tu, p. Liuosas Amerikos Darbininke, protingai balsuodamas, gali atimti nuo kapitalistų jų politišką galybę ir pasilikti sau. Tada tu gali pavartoti savo politišką galybę, kad atimti nuo kapitalistų ekonomišką galybę, ir pasiimti ją sau. Tada tu būsi Liuosas Žmogus. Ne pirmiau. Bet, p. Liuosas Amerikos Darbininke, tu niekad neatimsi nuo kapitalistų jų politiškos galybės, balsuodamas už jų tikieta. Jeigu tu nori politiškos galybės sau, tu turi balsuoti už savo tikieta.

Kiekvienas balsas už Bryaną, p. Liuosas Amerikos Darbininke,

yra balsas už tai, kad tavo šeimyna turės mažiau, kaip \$6,197; tai yra balsas, kad tu ir tavo pati, ir tavo vaikas gautumėt mažiau, negu \$1,318 iš tų \$120,000,000,000, sutvėrę tavo darbu.

Kiekvienas balsas už Taftą ir kiekvienas balsas už Bryaną, p. Liuosas Amerikos Darbininke, yra balsas, kad Rockefelleris, Rogers, Morgan, Bear, Van Cleave, Comer, Peabody, Gooding, pelno mylėtojai, unijų persekiojantys, randų viešpačiai, pinigų viešpačiai ir dirbtuvių viešpačiai, kapitalistai, kurie nedirba, turėtų daugiau iš tų \$120,000,000,000 tavo darbu sutvėrę.

Balsas už Socijalistų Partiją, balsas už Eugene V. Debs, p. Liuosas Amerikos Darbininke, yra balsas už tave. Tai yra balsas už geresnes dienas tavo pačiai ir vaikui. Balsas už Debsą, p. Liuosas Amerikos Darbininke, yra balsas, kad tu gautum daugiau iš tų \$120,000,000,000 tavo darbu sutvėrę.

Vertė A. B.

Kapitalizmo dvasia.

POLITIŠKOS ŽINIOS.

Amerikos Jungtinės Valstybės. Kaip žinoma prezidentas Rooseveltas rengė Baltamjam Name «darbo pietus» («labor dinner»). Tie pietūs įvyko lapr. 18 d. Darbininkų «atstovai», prezidento užprašyti, buvo tik tie, kurie rėmė Taftą (arba republikonų partiją) per paskutinius rinkimus, o demokratų partijos rėmėjų nebuvo prie tų pietų, nes jų nieks neprašė... «Am. Darb. Fed.» prezidentas, Gompers, gali nusigraušti pirštus, kad jo nekviėtų prie

pietų. Ar tik
Darbinink:
Rockefelle
nubautas už 1
mil. 200 tūks
aukščiausiasis

Chicagoj
padarycas lai
ant šimto pus
savo sandėli,
gana to. Teis
tinį už d
go s special
gelbininkams
valdo ir vadž

Patentų
galint užtikr
nėmis ir boni
rie ant sudar
kad tai geri
davinėt nuo
kalta, ką ži

Ruba. Š
je lapkričio
statytasis, i
džios kaštai

A me
mai. Lat
bar gerai d
laikydamiē
ninkas). I
metė nuo I
trųs vaidai
rusais. Ru
jalistų jud
socialista
ra. Bet n
revoliucije
dabar ka
«Russko I
Mat «R. I
«R. Golos
Soc.-rev.
tikimai:
ir taktik:

Teid
tuščiūs g
imt, ka
kad jis j
jungos»,
jā Lenki
būt, jeig
nizacija
truksta.
blogina

L i
partijas
mano, l

pietų. Ar tik neims jis kitu kartu agituot už republikonų partiją? Darbininkams skirtumo tarp tų partijų nėra.

Rockefelleris, žibalo trusto valdytojas, kaip žinoma, jau seniai nubaustas už kriminališkas suktybes: teisėjas Landis uždėjo 29 mil. 200 tūkst. baudos. Rockefelleris atsisakė mokėti ir dabar aukščiausiasis teismas, rodos, tuo panaikins tą Landis'o nuosprendį.

Chicagoj tapo apskūsta visa gauja politikierių už šelmystes, padarytas laike vietinių rinkimų. Skundas buvo surašytas net ant šimto puslapių. Prasiidėjus teismo tardymui, teisėjas žiūri į savo sandėlį, jau skundo nėra! Dingio, kaip ugnij sudegė. Negana to. Teisėjas Mack išdavė «perpetual injunction» — nuolatinių uždraudimų miestui, kad neišmokėtų algos specialiaiskam prokuratoriui advokatui F. J. Loesh ir jo pagalbininkams, tyrinėjant minėtą bylą. Keletas turčių politikierių valdo ir vadžioja už nosų milijonus žmonių.

Patentų ir etikietų komisija Washingtone apskelbė, kad negalint užtikrint sveikumą valgomų daiktų, pardavinėjamų blekinėmis ir bonkomis. Negalint dėlto, kad daug yra prigavikų, kurie ant sudarkytų, netikrų daiktų prilipina etikietą, kuri parodo, kad tai geri daiktai. Reiškia, kad valdžia duoda pilną valių pardavinėt nuodijančius produktus; ji nuplauja sau rankas: aš nekalta, ką žmonės mirs, ne tyčia užsinuodiję.

Ruba. Šitos salos pirmasis prezidentas Estrada Palma pradžioje lapkričio pasimirė. Gubernatorius Magon, Jungt. Valstybių patatytasis, išdavė valdišką įsakymą iškilmingai jį palaidoti valdžios kaštais, kaipo patrijotą, tarnavusį Kubos laisvei.

IŠ PARTIJŲ GYVENIMO.

Amerikos ateivių socialistų nesutikimai. Latviai socialistai persirėjo apie dveji metai atgal ir dabar gerai darbuojasi: vieni prisidėję prie «Soc. Labor Party», kiti laikydami savo s. d. sąjungoj su organu «Strahdnceks» (Darbininkas). Lietuviai soc. pasipešė už 13-ąją kuopą, kuri dabar atsimetė nuo L.S.S. be jokių žymių pasekmių. Dabar eina ypač aštrus vaidai, nuo kelių metų prasidėję, tarp žydų soc. sykiu su rusais. Rusų socialistų čia nedaug, taigi ir vadinamas rusų socialistų judėjimas vadovaujamas daugiausia žydų. Anarchistai ir socialistai jau senokai persiskyre, tarp jų vaidų jau kaip ir nėra. Bet nesutikimai eina da tarp socialdemokratų ir socialistų-revoliucionierių. «Russky Golos» neva nepartinis laikraštis, o dabar kad duoda tai duoda soc.-dem. kuopai, išleidžiančiai «Russko Amerikanskij Rabočij»; tiesiok «manarchomis» vadina Mat «R.-Am. Rab.», kaip sykį minėjom «Kovoj», buvo apskelbta «R. Golos'ui» boikotas, kam tas spauzdinamas skebų spauzstuvė. Soc.-rev. organizuojasi skyrium, bet ir tarp jų pačių baisus nesutikimai: čia mat kitos sąlygos, negu Rusijoje, ir jie su savo tikslais ir taktika čia negal praktiškai veikt, tai teip ir svyruoja.

Teid pat lenkai socialistai: už Lenkijos soc. frakcijas veda tuščius ginčus. «Dz. Ludowy» kompanija nori visas frakcijas sumit, kad tas dienraštis turėtų geresnį biznį. «Robotnik» rašo, kad jis jau bankrutija. O «D.L.» tą pat rašo ant «Lenkų Soc. Sąjungos», kurios organu yra «Rob.», užstoja už revoliucinę frakciją Lenkijoje. Nežinia kam tikėti. Žinia tik tiek, kad tų vaidų nebūt, jeigu nebūt tokio vargo: medegiškai silpnai stovinti organizacija randa da daugiau priešų-marintojų. Kur trumpa čia ir truksta. Kaip bloga, tai ir nesutikimai auga, o tie da labiau pa-blogina padėjimą.

Lietuvos anarchistai. Kalbant apie Lietuvos partijas negalima praleisti ir anarchistų. Daug yra tokių, kurie mano, būk ir anarchistai turi savo partijas. Tuo tarpu anarchistai

nepripažįsta jokių platesnių organizacijų; jie pasikakina įvairiomis savarankiškomis kuopelėmis. Teip jie darė ir Lietuvoj. Apie kaimo anarchistus, kurie nužengė į chuliganų eiles nekalbėsiu, nes apie tai jau kiti kalbėjo. Be kaimo, anarchistų buvo ir miestuose ir jie čia stipriau įsivyravo. Anarchistai buvo atsiradę ir nedideliuose miesteliuose, kaip tai, Panevėžyje, Kalvarijoje, ir tt. Neilgai jie čia gyvavo ir niekaip sau negalėjo atrasti darbavimosi dirvos. Teip neturėdami ką veikti Panevėžio anarchistai išdaužė suolus toj vietoj, kur buvo Socialistų-Sijonistų — teip vadinama — «birža». Sulaužius suolus ir jie patys sulūžo. Didėsių miestų anarchistai buvo šiek-tiek rimtesni. Jų daugiausiai buvo Balstogėj. Čia, galima pasakyti, buvo Lietuvos anarchistų tėvynė: iš čia anarchizmas platinosi ir į kitas vietas. Teip per kai-kurį laiką jie turėjo gana daug pasekėjų tarp pačiąkų dirbtuvių darbininkų Vilniuj. Nors Balstogėj anarchistai beveik išnyko, vienok, kaipo jų liekana, pasiliko anarchistiška dvasia, kuri smarkiai išsiplatino tarp Balstogės darbininkų. Ta dvasia jaučiasi ir kitose vietose. To priežastis — silpnas kapitalizmo išsiplėtojimas Lietuvoj ir žemas mųsų darbininkų susipratimas. Lietuvos darbininkai dar negyvena aukštos pramonės šalies darbininkų gyvenimų, dar nepažįsta jų dvasios.

21.X.08.

Z. A.

Iš Amerikos darbininkų gyvenimo.

Streikinkai ir milicija. Keasby, N.J. «Fire proofing Company» darbininkai pereitą nedėlią sustreikavo, reikalaudami pakelt uždarbius nuo 90c. ir \$1,05 iki \$1,50 už 10 valandų darbo dieną. Kompanija tuo pasišaukė sargybinius — miliciją — kad saugotų jos turtą nuo streikinkų. Sargybieniai, žinoma, visados įerzina tuos, prieš kuriuos jie pastatyti, dėlto, kad gautų geresniais sargais pasirodyti... Na ir prisiėjo šaudyt: pirmą syk šovė ne stachiai į streikininkus, o antrą syk sužeidė keletą. — Tai pasirodo, kad republikoniškoji New Jersey valstybė elgiasi neblogiau kaip demokratiškoji Alabama, kur buvo teipgi streikininkų skerdynės.

Streikas. Baltimoreje (Md.) geležies dirbtuvė «Steel Car and Foundry Co.» pereitą savaitę uždarė 800 darbininkų streikas. Streiko priežastis ta, kad darbininkai, dirbdami nuo daikto, pradėjo daug mažiau uždirtbti, kaip pirma: pirma uždirtbdavo vieni \$1,70, kiti \$2,50; dabar pirmieji uždirtba tik \$1,10, antrieji \$1,47 per 10 valandų darbo dieną. Streikininkai reikalauja pakelt mokesčių.

Vis girtybė kalta. «Daily People» rašo, kad geležinkelio «Missouri Pacific» kompanijos samdomas daktaras R. W. Corwin įžeidęs geležinkelio darbininkus. Jis mat New Yorke Medicinos Akademijoje pasakęs, kad nelaimingi atsitikimai ant geležinkelių įvyksta dėl darbininkų neviežlybumo, dėl girtumo, o ne dėl to, kad perilgai turi dirbti, ne dėl persidirtimo, kaip kiti neburžujiški (bet nepriklausomi) tyrinėtojai sako. Dr. Corwin rant da ir daugiau priežasčių (bet vis iš darbininkų pusės, ne kitaip!): «lošimas iš pinigų, merginėjimas, girtybė, persirūkymas, naminiai negerumai, sociališkas pasididžiavimas» (!). Iš dalies, gal ir tiesa. Bet tas kapitalistų šnelis nė mažiausios kaltės nemato kapitalistų pusėje, tai tikėt jo žodžiams negalima.

«Sriubos Mokykla». Dabar šaukia buržuaziški laikraščiai, kad, išrinkus Taftą, «grįžta gerovė» («prosperity») «atsidaro dirbtuvės», tuo tarpu vienok darbininkų kūdikiai badauja, eina į mokyklas nevalgę. Teip yra ypač didžiausiuose miestuose. New York tūktančiai vaikų alksta, todėl labdariai sumisljo įtaisyti pašelpą,

PRIVYTIŠKA
KAPITALISTŲ
LEMĖ.

S.

prezidentas Hon-
bor (Lincoln). Tu
prezidento ir
epublikonų part
ijos rėmėjų ant
Darb. Fed. pen-
jo nekviečia pr

duot sriubos ir tas įstaigas paprastai žmonės vadina «sriubos mokykloms» («soup schools»), arba «vargdienių mokyklomis». Dėl ko vaikai alksta? Dėlto, kad tėvai ir motinos netur darbo, negauna uždirbt maisto.

SANJUNGOS REIKALAI.

L. S. S. Sekretoriaus pranešimai.

Pild. Kom. nutarimai N 41.

1) Mums pranešta, jog «Kovos» administracija atmetė ir atsisakė pardavinėti jai prisiūstas «Aušros» draugystės knygytes, nuo kurių pinigai skiriami sušelpimui moksleivių.

Todėl Pild. Kom. užklausia «Kovos» administracijos, ant ko remdama ir iš kokios priežasties tatau padarė.

2) Įnešimas drg. V. Černiausko dėlei garsinimo ir kvitavoji mo atskaitų «Moks. Paskolos Ratelio», Pild. Kom. nutarė sekančiais: Dėlei skubeseio suteikimo paskolos žinomai ypatai, nutarėm garsinti atskaitas L.S.S. organe «Kovoje», nėra neturint kame garsinti (kvituot) atskaitas, trukdytųsi išsiuntimas pinigų ir per tai nukęstų mokslų einantieji.

Bet «Moksl. Pask. Ratelis» yra naujas ir atskiras nuo kitų L.S.S. fondų; todėl Pild. Kom. tą klausimą pasiunčia V. K-tui apsvastyti. Pild. Kom. nutarimas tik toleį tvirtas, kolei nuntars Veik. Kom.

Susitvėrė nauja L.S.S. kuopa Taylorville, Ill., kuriai paskirta 13 numeris, pairusios 13 kuopos Philadelphiajoi.

Drg. A. Purvis, iš priežasties išvažiavimo iš IV-to rajono, rezignuoja (išstoja) iš Veik. Kom. IV rajonas L.S.S. malonės išsiriknt naują atstovą į vietą išstojusio drg. Purvio.

Buvo pagarsinta sekretoriaus pranešimuose, kad drg. J. Šukys atsisako nuo Pild. Kom. ir kad jo vietą užima Kondratavičia, daugiausia gavęs po Šukiui balsų; bet «Kovoje» vis da garsinama, jog drg. Šukys Pild. Komitete ir dalyvauja nutarimuose. Drg. Kondratavičia malonės «Kovos» redakcijai prisiūst savo teisingą adresą ir galutinai užimti vietą Pild. K-te.

Galutiną nusprendimą apie «Moksl. Pask. Ratelį», pagal nutarimą Pild. Kom., nusiunčia Veik. Komitetui.

L.S.S. Sekr. P. Puskunigis.

Prie V-tojo Susivažiavimo.

LSS 52 kuopa, New York, N. Y., susivažiavime 8 d. lapkričio š. m., svarstė apie V-tąjį susivažiavimą. Priimta šiokia rezoliucija:

Kaip jau kuopos išsireiškė, kad susivažiavimai būtų laikomi tik kasantri metai, tai mes tam ir pritariam ir patariam, kad ateinančiais 1909 metais susivažiavimas neįvyktų, nes svarbių reikalų nesimato, o mažesniems yra visuotinas referendum. Susivažiavimas daug lėšuoja, o Sąjungai naudos mažai teatneša. Mūsų Sąjungos, kaip ir kuopų finansai neperdideli. Verčiau dalį tų lėšų panaudoti apšvietai mūsų draugų.

Vardu 52 kp., sekret.

J. M. Balčius.

Hazleton, Pa., 80 kp., susirinkime lapkr. 7 d., visapusiškai svarstė apie LSS V-tąjį susivažiavimą, ar jis mums naudingas, ar reikalingas 1909 m. Vieni draugai aiškino, kad susivažiavimas įvyktų syki j du metu, kiti — kad butinai reikalingas kasmetai. Dauguma nubalsavo, kad V-sis susivažiavimas reikalingas 1909 m., — vienas balsas buvo priešingas, ir dauguma draugų atsisakė balsuoti.

Susivažiavimui vietą skiriame So. Boston'ą, Mass., kelioms dienoms prieš arba po SLA seimui.

Pirmsėdis J. Stasiulevičius,

Prot. Sekr. Magdė Merkevičienė,

Organiz. J. Kirtiklis.

Ambridge, Pa. — LSS kuopos draugai, susirinkę lapkričio 15 d., svarstė apie V-tąjį LSS susivažiavimą. Draugai trečio rajono įnešė, kad dėl priežasties sunkių metų susivažiavimas 1909 m. neįvyktų.

Toliaus, kaslink keliaujančio organizatoriaus. Mes paremiam, kad keliaujantis organizatorius būtų įvestas.

Sekr. P. Brajus,

Orgauiz. J. Lekerauskas.

Springfield, Ill., 29 kp. LSS lapkr. 15 d. mėnesiniame susirinkime nutarė, kad centro valdyba praneštų, kokią naudą galėtų mums atgabenti V-sis LSS susivažiavimas, t. y., kad praneštų apie jo reikalingumą ir nereikalingumą 1909 metuose, ir kad tą klausimą leistų per visos Sąjungos referendumą. Jeigu nubalsuos, kad reikia, tada rengsimės į 5-tą susivažiavimą.

Toliau mūsų kuopa pritarė 25 tos kuopos užmanymui, kad viena ypata negali užimti dvi vietas centro valdyboj ir reikalaujam, kad drg. Šukys atsisakytų nuo vienos vietos, o į tą vietą rinksimė kitą.

Vardan 29 tos kuopos,

Sekret. S. S. Katkevičius.

VII rajono 3 konferencija.

(Atsibuvo Plymouth'e, Pa. 29 ir 30 spalnio 1908 m.)

Delegatai pribuvo nuo šių kuopų: 2 — Scranton, Pa.: A. Grybas ir F. Česeika; 9 — Wilkes-Barre, Pa.: J. Nienius ir K. Slapikaitis; 32 — Pittston, Pa.: P. Šlekaitis ir K. Norqutas; 24 — Plymouth: V. Dilius; 78 — Exeter-Boro, Pa.: J. P. Čepulis; 91 — Edwardsville, Ps.: J. Vaitkus ir Just. Vaitkus.

Pirmsėdžiu tapo išrinktas J. P. Čepulis, sekretorium J. Nienius.

1. Perskaityta protokolas 2 konferencijos; priimtas su pataisymu, kad būtų paminėtas rajono išdo stovis, kuriame buvo \$16.47.

2. Atviras laiškas drg. Stasiulevičiaus iš Hazleton'o, perskaitytas, tapo nutarta nesvarstyti ir patalpinti rajono archyvan.

3. Raportai rajono komiteto priimta be pataisymo.

4. Procedūra su draugais, nenorinčiais mokėti į rajono išdą paskirtos mokes ties, palikta kuopų autonomijai.

5. Draugams, norintiems pastot šios šalies piliečiais, reikalaujant informaciją, patarta kreiptis prie išrinkto komiteto: drgg F. Živatkaucko (309 Charles str. Scranton, Pa.), K. Norbuto (77 Center str. Pittston, Pa.), J. Nienio (174 Moyllen str. Wilkes-Barre).

6. Konferenciją laikyti syki į 6 mėnesius, išskiriant reikalui prisiėjus.

7. Kad rajono vardu draugai neišrinkti arba nepaskirti neparavinėtų literatūros bei kitų daiktų savo ypatiskai naudai.

8. Kad kuopų finansų sekretoriai, kas mėnesis prisiųstų apyskaitas apie kuopos stovį rajono organizatoriui.

9. Kad organas būtų garsinami adrisai ne kuopų organizatorių, bet sekretorių (protok. rašt.).

10. Kad rajono komiteto nariai neturėtų sprendžiamo balso konferencijose, jei nebus delegatais nuo kuopų.

11. Kad būtų užvestas rajono archyvas.

12. Sutaisyti nariams rajono komiteto veiksmarodį, kolei nebus sutaisyta L.S.S. konstitucija.

13. Kad rajono komitetas ateityj būtų renkamas visuotiniu VII rajono kuopų referendumu.

14. Išrinkti rajono Literatūros Agentą.

15. Išrinkta 2 instruktorium, kurie apsilankydami į kuopas nurodinės būdą vedimo knygy ir susirinkimų.

16. Kad konferencijų nutarimai būtų leidžiami per kuopų perbalsavimą.

17. Kad L.S.S. susivažiavimas būtų laikomas syki į metus ir kad atsibūtų Mass. valst.

18. Kad organas būtų inkorporuotas ant vardo Sąjungos.

19. Kad į Veikiamąjį K-tą būtų renkama vienas nuo rajono ir vienas nuo 100 narių.

20. Kad rajono komitetas laikytų savo susivažiavimus ir nutarimus su nuveikimais užrašytų į tam-tikrą knygy.

21. Sekančią 4 konferenciją laikyti Scranton'e, Pa.

22. Rajono organizatorium išrinktas A. Valinčius; susinešimų sekr. P. Šiekaitis; išdininku J. P. Čepulis; literatūros agentu A. Kolnis; instruktoriais J. P. Čepulis ir J. Nienius. Nariai į Veik. K-tą: F. Živatkauckas ir K. Norbutas.

Konferencija uždaryta su daina «Marseliete».

Vardan 3 konferencijos — sekret. A. Kolnis.

P. S. Konferencijos protokolas kuopų perbalsuotas ir pagal konferencijos nutarimą sutrumpintas.

Korespondencijos.

Rašyti reikia visados tik juodu rašalu ir tik ant vienos pusės popieros, neperšviečiamos; viršuje palikti bent dvi eilutes neužrašytas.

Žinios turi būt teisingos, paduotos teip, kaip atsitiko, be ilgų privadžiojimų ir pamokinimų. Žinios iš darbininkų gyvenimo visados bus patalpintos.

Philadelphijos lietuvių rezoliucija. Per prakalbas lapkričio 22 d., nedėlioj, susirinkimas vienbalsiai priėmė sekančią rezoliuciją dėlei Meksikos revoliucionierių, laikomų Los Angeles kalėjime:

Kadangi trys Meksikos politiški kaliniai — Ricardo Flores Magon, Antonio I. Villarreal ir Librado Rivera yra laikomi «incommunicado» arba be teisės apsigynimo ir susinešimo Los Angeles, (Cal.) pavieto kalėjime;

Kadangi jie yra paskirti išduot Meksikos valdžiai, trokštančiai kraujo savo priešų, kovojančių už atgaivinimą Meksikos žmonių teisių, kurias militariškai-despotiška prezidento Diaz'o valdžia užgriebė,

Todėl —

Mēs, Philadelphijos lietuviai, su viršum 400 ypatų, viename susirinkime, salėje New Academy, 523-525 S. 4-th St., vienbalsiai protestuojame prieš tokį barbarišką, nepritinkantį, kaip laisvai Amerikai, pasielgimą su kaliniais, kurie tik grynė laisvę žodžio, spaudos ir susirinkimų ir kitas teises, kurias duoda Meksikos konstitucija.

(Parašai).

J. Baltrušaitis, pirmininkas.

F. J. Bagočius, sekretorius.

Šita rezoliucija išversta į anglų kalbą ir pasiųsta Kalifornijos Southern District'o Jungtinių Valstybių prokuratoriui Oscar Lawler'ui, New Yorko socialistų dienraščiui «Call» ir savaitraščiui «Appeal to Reason», Girard, Kansas.

Springfield, Ill. Dėlei socialistų partijos agitacijos ir Raudonojo traukinio, mėš, Springfieldo lietuviai, užmanėm pereiti per lietuvių stubeles ir parinkti aukų; tai ir surinkom \$3,80. Pinigai pasiųsti anglų Soc. Partijos Centro Sekretoriui J. O. Bentall į «campaign» fondą. (Aukautojų vardai kitoj vietoj. Red.).

Aukų rinkėjai

M. Stanynas,

A. Petravičius.

Athol, Mass. Nors silpnas tarp mūsų susipratimas, bet visgi pradėdam šį bei tą veikti ir socializmo ir tautos labui. Per neseniai buvusias prakalbas susitvėrė (iš dviejų miestukų) LSS 111 kp. Gyvuoja SLA 117 kp., kuri 1-mą dieną lapkričio turėjo susirinkimą; ir iš kitų miestukų atvažiavo delegatai apsvarstyti kaslink įvedimo ligoj pašalpos. Po ilgų svarstymų nutarta mokėti po 25c. kasmėnesis į apskričio centro izdą, iš kurių but galima sušelpt ligoj esantį SLA sąnarį, rengti prakalbas, balius, prelekcijas ir tt., naudai Mass. valstijos apskričio praplatinimui tautystės bei apšvietos tarp savo tautiečių. Lauksime vaisių...

Darbai šį syki nors ne blogiausia eina, bet naujam negalima darbas gauti.

Nemokytas.

Bayonne, N. J. N43 «Kovos» teko matyt raštelį tulo J. Bevargio. Matyt, Bevargis nė nesijuto, kaip į vargą išoko. Mat jam pagailo kun. Jakščio, kad jo pamokslus visuomenai apreiškiau. Toliaus rašo, buk čia vertelgos — «biznieriai» — darbininkus tik temdo, ir kad kun. Šedvydis su jais ėjęs išvieno, o šisai buk «biznieriūs» mažai ką pažįstąs. Ū a Bevargis visai nuo teisybės kelio nušoko. Klausimas, ar visi «biznieriai» čia darbininkus temdo? Man rodos, kad ne visi. Ar tas ne tiesa? Ar vertelgos ėjo su kun. Šedvydžiu išvieno? Atsakymas — ne. Pirma ir dabar, su mažu išėmimu, vertelgos ir daugiau susipratę žmonės, eina priešais kn.

šedv. norus. Ar tas ne tiesa? O kun. Jakštis vertelgų nepažįsta, — aišku, nes «biznieriai» nenorėjo jo pažinti...

Ištikrųjų, kun. J. nėra ką daug girti, nes jisai Bayonėj budamas, per savo pamokslus daug neteisybės pasakė, niekindamas pirmėivius ir tautos vadovus yvairiais keiksmiais ir tt. Ar tas ne tiesa? Bevargis sako, kad «biznieriai» paskutinį darbininko apvalkalą nulupa, o kunigą teisina, vienok kas šiandien drąsiau ir žiauriau lupa už kunigą? Ištiesų, vertelgos čia nėra toki lupikai.

Vargdienis Juozas.

Tukahoe, N. Y. Marmuro kasykloje darbininkų dirba apie 500: italai, lenkai ir keliolika lietuvių. Tarp visų apšvietimas žemaže laipsnyje. Kasyklos ir dirbtuvės sienos aptaškytos žmonių kraujais... Šiandien teko ir man matyti nelaimė dviejų darbininkų; vienas nūrė lenčiugą ant akmenio, nepabaigus nerti, užveizda pamojo kėlikams, kad jau keltų; lynas buvo susisukus; pakėlus, ji pradėjo suktis, o darbininkas pasiliko prie akmenio; ar jį priverzė lynas, ar jis iš išgąščio įsikabinęs laikėsi... apie 15 sykių apsuko, kol prie sienos priėjo, tada žmogelis nukrito su nulaužta per blauzdą koja. Pakėlus kiek akmenį, tas iškrito iš lynos ant antro darbininko ir numušė per leteną koją. Sužeistuosius negydo kompanija ir nebemoka nuo tos minutos, kada sužeidžia. Patyriau, jog dažnai tai užmuša, tai sužeidžia. Nesijunti, kaip veržiasi šauksmas: o prakeiktas surėdymas!

C. J. D.

Auklės ir motinos.

Parasze P. Kietis.

— Ana! — tariau savo šeimyninkei aną vakarą — «Seattle Times» paduoda žinią, kad koks tų londonietis skundžias, kod auklės žiauriai pasielgia su savo samdytojų vaikais...

— Kad teig ir yra! — atrėžė mano šeimyninkė: — Ne tik Londone, bet ir čia tas pats; kas gali būti pastabaus, kad žmogus skundžias?

— Gali būti, kad auklės ir žiauriai apsieina su vaikais... Bet kas yra man įdomu, tai kad tas londonietis pataria tokias aukles patraukti į teismą ir šaukias prie visuomenės, kad kiekvienas, patėmijęs nedorą auklės pasielgimą ant gatvės, soduose, parkuose ar kur kitur, paduotų ją į policijos rankas. Ar ne geriau būtų padaręs tas ašarojantis londonietis, kad būtų pataręs pačioms motinoms būti savo vaikų nešiotėms, o ne samdyti aukles.

— Jeigu kiekviena turtinga moteris auklėtų savo vaikus pati, tai jau vienam Londone tukstančiai merginų netektų darbo — nusiuokė šeimyninkė, manydama gal, kad mane tuomi visai sukrito.

— Jeigu kiekviena turtinga šeimyna neišlupty nuo darbininkų pinigus, tai vargdieniai, iš kurių luomos paeina auklės, būtų dešimtimis tukstančių turtingesni ir galėtų išmai-

«Sukilimas niekada nebuvo mažiau galimas, kaip įsek-mui dabartiniame laike... Jeigu mes nusispręsimė sukilimą, tai mes prirengsimė tiktai naują darbininkų klesos apsiyylimą» — Teip pasakė G u e s d e (=Ged) Prancuzijos soc su-šivaziavime 1907 m.

MUSU KNYCOS.

Pasaka apie Adomą ir Jievą. Priedas prie sulyginamosios mytologijos. *Paul Lafargue.* Pagal vokišką lietuviškai surašė *P. Miškinis.* Pustl. 31. Kaina 10c. Chicago, Ill. Turtu ir spauda «Lietuvos», 1908.

Paul Lafargue (ištark: Pol' Lafarg) mėgina išaiškinti prasmę žinomojo Biblijos pasakojimo apie Adomą ir Jievą. Autoriaus išvedimai maž-daug šitokie. Minėtina pasakojimas esą parodą mums santikius žydų tautoje labai-labai tolimoje senovėje. Tuomet žmonių gyvenimas buvęs visiškai ne toks, kaip dabar. Vietoje dabartinės šeimynos buvę vyrų ir moterų gaujos, po 40–50 asmenų (ypatų) kiekvienoje, kurios bastydavusios iš vietos į vietą, jieš-kodamos sau maisto; jos misdavusios iš medžioklės ir iš prijaukintųjų gyvulių ganymo. Gaujos viduje visi vyrai turėdavę lytiškus susinešimus su visomis moterimis. Gaujos buvusios padalintos į 4 kartas. tėvūnų, tėvų, vaikų ir anukų: «Visi nariai tos pačios kartos laikė savo broliais ir seserimis, vaikais senesnės ir tėvais vyresnės, sekančios kartos. Lytiškas susinešimas tarp visų tos pačios kartos vyrų ir moterų, t.y. tarp brolių ir seserų, buvo leista, bet uždrausta tarp narių kitų (įvairių P.K.) kartų» (p. 10). Tokiu būdu pasisekdavę išvengtū lytiškų ryšių tarp motinos ir sūnaus, tėvo ir dukters.

tinti savo merginas, galėtų duoti merginoms kur-kas naudingesnį darbą, kaip auklėjimas turėčių vaikų, kad jie užaugę skriaustų darbininkų luomą. Tada vyrai, ir merginos dirbtų trumpesnį laiką, o uždirbtų daugiau.

— Na, tai tamista nori, kad moteris pagimdytų skausmuose kūdikį, o paskui dar jam ir nešiotė būtų!? — sušuko šeimyninkė su nekantrumu. — Tik gyvuliai ar paukščiai gali teip rupintis savo maziukais, nes jiems neilgai reikia rupintis jais: štai, višta pavadžiojo vištukus mėnesį ir meta, tėsizininie. O kad moteris turėtų keletą vaikų ir dar augintų juos... Tokis gyvenimas nevertėtų laikyti žmogišku!

— Gali būti, kad toms moterims ir persunku auklėti savo vaikus — nežinau. Bet kaip aš turiu spręsti apie tas moteris, kurios auklėja svetimus vaikus ir turi auginti savuosius, skausmuose pagimdytus? Kad tik nebutų jos žemiaus gyvulių... Kad tamista man paaiškintum, kaip aš turiu manyti: ar kad auklės yra s u t v e r t o s tam, kad turėtų ir auklėtų a u k š t o s i o s luomos vaikus, ar kad jos yra gimę su lygiomis teisėmis, kaip ir turčiai, bet buvo Mamono batū nuspiertos į vargų sriovę ir gali būti patrauktos į teismą, kad gamta nesuteikė joms meilės prie svetimų vaikų? Tai kaip: ar turčiai turi kokią nors prigimtą ypatybę, ar tik jie patys pasisavino išrinktųjų teises, apvogdami kitus?

— Tamista, regis, niekur negali apsieiti be socializmo!

— Aš manau, kad tik socializmas gali išrišti visus tuos

Tokia šeimynišką gaują mokslininkai vadina *endogamiška*. Kuomet jos narių priaugdavę per daug, ji skildavusi pusiau. Viena jos dalis atsiskirdavusi nuo savo «giminių» ir pradėdavusi savarankišką gyvenimą. Toliaus iš pirmų dviejų gaujų tokiu pat būdu kildavusios naujos, iš tų vėl naujos ir tt. Bet lig laikui visos giminiškos gaujos nepertraukdavusios visų ryšių tarp savęs: jos kartas nuo karto suseidavusios pasitartų apie bendrus reikalus; jos garbindavusios bendrus dievus ir apvaikščioldavusios bendras šventes.

Lafargo nuomone, šitų gaujų vardai ir užsilikę Šventamjame Rašte. Adomu, Kainu, Setu, Nojum ir tt. vadinęsis ne atskiri žmonės, bet atskiros laukinių žmonių gaujos arba net tokių gaujų susivienijimai. Biblijos žodžiai: «Adomui gimė Setas, Setui gimė Enosas, Enosui gimė Kanasas...» reikia suprasti, jogei iš Adomo gaujos paėjus Seto gauja, iš Seto gaujos paėjusi Enoso gauja...

Vėliaus virtusi permaina šeimyniškųjų gaujų santikiuose. Jos tapusios *ekzogamiškos*. Apie tą permainą Biblija sako: «Elohim (toks bendras minėtųjų gaujų vardas. P. K.) vaikai pradėjo jieškoti pačių už ribų savo gaujų...» (Maižiečiaus I kn., VI persk., a, 2). Lytiški ryšiai tarpe tos pačios gaujos narių tapę uždrausti; kiekvienos gaujos vyrai turėję jieškoti pačių svetimose gaujose; visi kokios-nors gaujos vyrai skaitę visas kitos gaujos moteris savo pačiomis ir, atbulai, visos moters antrosios gaujos skaitę savo patimis visus pirmosios gaujos vyrus (15 p.). Tokiu būdu išnykę lytiški susinešimai tarpe brolių ir seserų iš motinos pusės. Bet lytiški susinešimai tarpe vaikų vieno tėvo buvę daug paskiaus panaikinti.

Kadangi kiekviena moteris gyveno kartu su daug vyrų, tai atspėti, kuriam jų priklauso kurie vaikai, buvo negalima. Todėl giminybė skaitydavusi tik tai iš motinos pusės. Dėlei to motina turėdavusi svarbesnę vietą šeimynoje, negu tėvas. Vezdamas pačią, vyras turėdavęs apleisti savuosius ir persikelti į josios gaują.

kėblius klausimus, kurių mes turime tiek daug jau nuo tukstančių metų, o atsakyti ant jų negalime iki šio laiko. Nors ir kasžinkaip baustume aukles už neatsakantį pasielgimą su vaikais, visgi auklės nebus teip geros, kaip gali būti gera pati motina. O motina, sveika budama ir pavesdama savo kūdikį auklei, jau tuo vienu nuskriaudžia savo vaiką labiau, negu nedoriausioji auklė galėtų nuskriausti. Andai mačiau Backerienę (turtingo daktaro pati iš E.) prausiant, šukuojant, bučiuojant ir kitaip glamonėjant savo šuniuką. Kad turčių moters gali būti auklėmis savo šuniukų, tai kodėl jau negalėtų būti auklėmis ir savo vaikų? Tik man biau su skaityti laikraštį su tokiomis pažvalgomis, kad pasamdyta auklė turi būti patraukta į teismą, o turčių moters, nors vietoje savo vaikų šuniukus augintų, gali nenubaustomis likti.

Jis laisvas.

Parašė S. Strazdas.

Purvina didmiesčio gatve slinko nuleidęs galvą kokis tai sutvėrimas, panašus į beždžionę; jo apžėlęs ir purvinas veidas visai nepanašus į žmogaus veidą. Retkarčiais staptelia, apsižvalgęs, vėl eina tolyn.

Tatai išreikšta sekančiuose Švento Rašto žodžiuose: «vyras palikęs savo tėvą ir močiną glausis prie savo moters» (24 eilė II perk.). Tokią šeimos tvarką vadina *matrijarchališka*.

Ilgainiui laukinės žmonių gaujos paliovusios bastyties iš vietos į vietą. Jos pradėjusios dirbti žemę. Vyras iš medžiotojo ir gyvulių bandos ganytojo virtęs ūkininku; bet podraug ir šeimos valdžia pakliuvusi į jo rankas. Tėvas tapęs šeimos galva ir neapribotu savo vaikų ir pačios viešpačiu; ką liudija ir Šventas Raštas: «Ir moteriškai tarė jisai (Dievas): ...tavo valia bus paduota tavam vyrui ir jisai bus tavo ponas» (III persk. 16). Šeimyna pasidarusi *patrijarchališka*.

Visos tos atmainos šeimyniškuose ir ekonomiškuose santikiuose, žinoma, įvyko ne viena diena ir ne vienu tūkstančiu metų. Jos sukeldavusios nuožmius vaidus ir kruvinus mūšius tarpe šeimos narių ir tarpe atskirų šeimyniškųjų gaujų. Vienas tokių susirėmimų esąs išvaizdintas pasakojime apie Kainą ir Abelį. Kainas buvęs žemdirbių, ūkininkų gaujos (arba keletos gaujų) vardas, o Abelis — piemenų gaujų. Kainas užmušė Abelį. Tatai reiškia, jog žemdirbystė apgalėjusi piemenų gyvenimo būdą (31 p.).

Tokios tai yra svarbiausios mintys, kurias P. Lafargue išreiškia savo veikale «Pasaka apie Adomą ir Jievą».

Smulkesnius jo išvedžiojimus, būtent apie gyvenimą Adomo su Jieva rojuje, apie ilgą «pirmųjų patrijarkų» amžių ir kitką, skaitytojas ras pačiame reikale.

Gera būtų padaręs P. Miškinis, kad daugiau būtų pritaikęs jį darbininkams. Vertėjui reikėjo visų pirmu paaiškinti visą eilę svetimų žodžių, kaip: mytologas, Olympas, Jupiteris, Bakchus, panteonas, hellenininkas, abstraktiškas ir tt. Na, ir kalbą reikėjo vietomis daugiau išlyginti. Pvz., iš sakinio: «...įsteigtas buvo Seto sunaus Adomo» (17 p.) išeina, tarytum Adomas buvęs Seto sūnus! Arba, ką reiškia šitas sakiny: «Jahove buvo

Iš pirmos pažiūros gali pasakyti, kad tai pabėgėlis kalnys-kriminalistas, ar viduramžinio feodalo-pono vergas. Bet atsiminus, kad vergų galdynė jau praėjus, kad dabar yra dvidešimtas šimtmetis, — civilizacijos ir mokslo šimtmetis, — ir dargi čia laisva Amerika, umai tos mintys išnyksta ir, rodos, iš gilumos širdies veržiasi atsakymas:

O ne, ne! Jis ne vergas, ne kriminalistas. Jis laisvas dvidešimto šimtmečio Amerikos pilietis....

Teip, jis laisvas....

Jis eina galvą nuleidęs, vos panešdamas purvais aplipusias kojas. Vienok jis laisvas. Jis eina ir sustoja ties restauracija (valgykla) ir sunkiai atsidesęs, šluosto purvina rankove nuo veido bėgančias ašaras.

Jis — laisvas.

Jis mato, kaip valgo, dailiai pasirėdę ponai ir ponios, skanūs valgius, kurių kvapsnis lenda jam į nosį, kaip jie geria šampaną, kaip jie linksmi ir dailę... kuomet jis nuplyšęs ir alkanas...

Vienok gi jis laisvas...

Teip, jis laisvas. Jis ėjo vėl tolyn, galvą nuleidęs, kasžin ką keistai kalbėdamas; paminėjęs du vardus, kurie davėsi girdėt iš jo lūpų, jis sustojo ir sugniaužęs kumsčias kalbėjo:

— Mano brangi Onute! kaip aš tave myliu!... Bet... kuo aš kaltas, kad neturiu ką tau parnešti... Visą dieną vaikiojuos, niekur negaunu nė pašalpos. nė darbo... Aš

garbinamas... vienos didelės šeimynos semitų šakų! (16 p.). Arba šitas: «Jau Goguet ir Chateaubriad patėmyjo savo budo panašumą, esantį tarp frankų!» (5 p.).

Tečias knygelė yra teip įdomi, kad pilnai atlygis skaitytojui savo turiniu ir už 10 centų, ir už keletą vertėjo pasirikimų.

P. Kovas.

Iš Lietuvos.

Iš Suvalkų gub. Karės stovio nebėr. Nedėlio, spalio 18 d., Senapilėj tapo išlipinta valdžios apskelbimas, kad karės stovio jau nebėr. Ne vienas apsidžiaugė. Motina tikisi, kad jau jos sunus sugrįš iš ištrėmimo, draugai tikisi, kad jų pažįstamiems kaliniams atsidarys kalėjimo vartai. Kiti mano, kad ir «šviesa» dabar vėl bus atidengta. Kad tik neapsiriktų jie visi!

Policija, matomai, jau seniau tą (karės stovio panaikinimą) permatė ir užtai paskutiniaisiais laikais teip smarkiai darbavosi: pridirbo daug kratų, uždengė «šviesą», daugybę suėmė, ant gatvių paleido patroles. Mat reikia viešai parodyti, kad «kramola» dar neišnyko, kad karės stovis tur gyvuoti... Vienok, karės stovio jau nebėr. Bet policija gal nenusiminti: vieton karės stovio liko įvesta sustiprintoji apsauga, ir policijai lieka plati darbavimuisi dirva. «Ne lazda, tai kriukis»

dar šaip teip galiu kentėti, bet ką tu su mažąja Maryte? Judvi silpnos, judvi negalite tiek kentėti... Paskutinius rakandus jau pardaviau, kad tik judvi užlaikyt. Bet... dabar jau nieko nebeturiu parduoti; nebeturiu iško jums nupirkti duonos... Turiu dar vienas kūrpes ant kojų, parduočia, bet niekas jų neperka. Nuplyšę, lenda purvai į vidų...

Ir vargšas apsišypylė ašaromis, kurios sriovėmis bėgo per jo išblyškusių veidą. Pro jį eidami praeiviai vieni juokėsi, kad girtuoklis verkia netekęs numylėtinės, kiti — kad beprotis. O tretieji, pamatę jį, lenkdavosi jo ir eidami pro šalį, nosis užsikisę kalbėjosi:

— Štai susmirdęs tinginys, valkata; neina dirbti, bet stovi ant gatvės ir žliumbia. Ištikrųjų, net baimė ima. Jau tik pasileido ta policija, kad nenuvalo nuo gatvių tų baidyklų. Kur tik eini, ten žiurėk ir pasitinki baidyklę, kuri prašo tavęs pašelpos.

— Pašelpos, biaurybėms! Tingi dirbti, tai ir valkiojasi pašaliais, gaudydami žmones. Ištikro, nė pavalgyti negali ma su apetitu, vis lenda į akis tie biaurybės. O naktį užmigus — biaurus sapnai: rodos, matai stovintį ant gatvės valkatą, kuris tik, štai, ims ir sudraskys tave...

Teip kalbėjosi tie žmonės, juodais šilkiniais drabužiais apsirėdžiusieji; tie žmonės, kurie iš sakyklų ir nuo tribunų skelbia dorą, vienybę ir meilę artimo; kurie sako: mylėk savo artimą kaip pats save; kurie sako: papenėk išalkusį, nuogą apdenk, pakeleivingą priimk į savo namus...

Tiktai mažas skaitlius praeivių, atjautė stovinčio valkatos skausmus. Bet ir tie praeidami, galvas linguodami, kalbėjosi:

ir viskas vis po senovei. Ir ištikro, Varšavos oberpolicmeisteris pasiskubino apskelbti, kad visi paliepimai išleisti laike karės stovio, lieka ir toliau. Ligšiol viskas buvo daroma vardan karės stovio, dabar bus — vardan sustiprintos apsaugos. Tas pats v.....

Z-a.

“Vilniaus Aušros” susivažiavimas.

Jau praslinko mėnuo nuo to laiko, kad tatai įvyko, jau ir pati «Vilniaus Aušra» nebegyvuoja, o tik dabar teprisiruošiau parašyti apie tą susivažiavimą. Vienok manau, jog naudinga bus visuomenei ir dabar apie tat dasiziniti.

Silpnas buvo susirinkimas. Draugijoj yra 17 apylinkių, o dalyvavo tik 8. Viena (Boguslaviškių), artimiausia prie Vilniaus, atsiuntė net 8 atstovus, 7 apylinkės — išviso 9 atstovus. Šitie Boguslaviškiai turėjo tokią nuomonę, kokią turėjo atvykęs su jais kunigas: balsuojant, tam tikri žmonės rašė jiems korteles.

Mazai buvo svečių ir narių iš Vilniaus. Nerupėjo per daug tasai reikalas, o iš svetur atvažiuoti — brangu.

Berods, pirmą dieną buvo daugiau, o antrą dieną vos keli: susirinkimas apie apšvietą nekalbėjo. Liudnas atsitikimas, bet tai ne pirmas ir gal buti nepaskutinis Lietuvoje,

— Nelaimingas vargdienis!... Matyt, skauda jam širdį, išalkęs, nubalęs... Bet ką padaryti, teip Dievo žadėta. Tegul pavargsta šioje pasaulej, tai niekis... Po myriui ras linksmybes, galės jomis džiaugtis... Tai niekis, tegul pavargsta.

Teip, jis laisvas, tegul pavargsta, tegul miršta badu...

Jis laisvas...

(Toliaus bus).

Pirmyn!

Liaudie, pirmyn prieš žudikus,

Kurie neliauja mus žudyti!

Pirmyn išvien prieš skriaudikus,

Gana jau jiemsiems mus kankinti!

Gana jau vargome, kentėjom

Skriaudas ir priespaudas ilgai.

Užduokim smūgi piktadėjams,

Į kovą stokime drąsiai!

Tenebaugina mus kankynė,

Suruošta budelių gaujos.

Kovon už naująją gadynę, —

Su ginklu meilės ir šviesos!

Sugriaukim sostus prispaudėjų,

Lizdus tamsybės tų vaikų!

Naikinkime gaujas skriaudėjų,

Siurbėles kraujo vargdienių!

Kada šią tvarką mes nuversim,

Kuri mus žudo teip baisiai, —

Jos vieton naują mes sutversim, —

Ir dirbsime išvien laisvai!...

20.IX.08.

S. Strazdas.

kur žmonės susirinkę kalbasi ne apie tą, apie ką kviestojai žadėjo.

Vedė susirinkimą Viršiausioji Valdyba, kuri atsižymėjo visokiomis dorybėmis ir privalumais, tik vieno dalyko truko: nemokėjo susirinkimo vesti. Vienok bijojo, kad kas kitas vestų, nes, saugok Dieve, susirinkimas ims kalbėti apie apšvietos dalykus. Elgės, kaip biurokratai elgiasi: nori valdyti, o neišsigali, moka vien ardyti, tik sutverti nemoka. Visą laiką padėjo ant to, kad neleisti išsižioti tiems, kurie valdybai netinka. Prie to rengtasi išanksto, kad užmiršo visai apie «V. Aušros» tikslą ir uždavinį.

Ir reikia pripažinti, jog be anų bogulaviškių, b e v e i k visi buvo nuomonės kitokios, negu valdyba. Jai nebuvo žinomi paprasčiausi susirinkimų reikalavimai: ilgai priešinos, kad būtų išrinktas susirinkimo pirmininkas...

Atvažiavo žmonės iš įvairių Lietuvos kampų, tikėda miesi, ką gero čionai išgirsti, tik Vilniuje ne tas rupėta. Vilniaus apylinkė, kurios valdyba pasivadino pati viršiausioji valdyba, nebuvo siuntus atstovų į visuotinąjį susirinkimą. Valdyba apie ją visai užmiršo, bevaikydama nevidonus. Šaukiama, jog Vilnius Lietuvos centras, aukaujamus pinigus čionai vartojama, o apie Vilniaus lietuvius nesirupina. Susirinkimo nedarė, kur būtų išrinkti delegatai. Susirinkimas Vilniuje ir Vilnius neturi atstovų! Berods, tai darė biurokratai!

Atvyko iš sodžių žmonės, rašo valdybai laiškus su skundais, kaip sunku dirbti ant vietos, kaip daroma įvairios painės, o valdyba užimta kitu dalyku: ji veja laukan savo nevidonus, kurie priešinas jos valiai. Kaip gerai, kaip tyli visi, o čia draugijos valkyba turi išplėtus sparnus ant visos Lietuvos, ji gali ramiai leisti cirkuliarus, kurių neprivalo pildyti apylinkės, o to ji baisiai norėtų. Biurokratų rojus. Dėlto rupinas nepriimti tų, kurie rimtai žiuri į liaudies apšvietimą, nemato tame žaislo, nori pripratinti minią pačiai savo teikiamais rūpintis...

Stebėtina susirinkimo tvarka, iš kurios matyti, kad nepripirato prie viešo gyvenimo. Viskas atbulai. Ant pirmos vietos pastatė įstatymų perdirbimą, nes jame buvo nesmagūs valdybai straipsniai, kurie leido įeiti nepatinkamiems valdybai žmonėms. Paskui eina naujos valdybos rinkimai; nežinant kas bus nutarta, išrinkta nauji nežinomų dar nutarimų pildytojai, o jau paskui apyskaitos, sumanymai visoki. Viskas atbulai.

Valdyba sumanė perdirbti įstatymus, perdirbti visą, kas buvo gero. «V. Aušros» įstatymai buvo tuom geri, kad leido gyvuoti kiekvienai apylinkei savarankiškai, prisilaikant įstatymų ir visuotinių susirinkimų nutarimų. Naudinga tat buvo pas mus, kur dar nemoka didelės kuopos gyventi. Biurokratams tas nepatiko. Kaip tat gali būti ypatos ir apylinkės, kurios kitaip mano, negu jie! Ar gali gyvuoti žmonės, kurie drįsta abejoti apie jų išmintį ir gudrumą? To negali daleisti, Ir naikina viską, kas kvepia savotiškumu. Gera tik tas, ką nutarė Vilniaus balos pilioriai. Paaiškęsiau plačiau tat.

Klausime dėlei įstatymų permainų pragarsėjo Viekšniai, kurių apylinkės atstovais buvo A. Biržiška ir aš.* Pačioj pradžioj susirinkimo, valdyba nenorėjo sutikti, kad mudu tą apylinkę atstovautume. Valdyba norėjo būti gudresnė, rupestingesnė už Viekšnius, nurodydama, kas jiems tinka ar netinka. Viekšniai, Viekšniai — teip ir skambėjo dvi dieni valdybos burnoje. Buvo ir keli kiti abejotini ir valdybai neištikimi delegatai, bet Viekšnių delegatai — tai jau patys paskutiniai. To negalėjo pervirinti. Pradėjo susirinkimą Viekšniais ir baigė Viekšniais.

Biurokratai turi didelį ir stiprų norą valdžios, tik vieno dalyko truksta — sugėbimo valdyti. Galvojo ilgai, dirbo ilgai, kad neįleisti neištikimų žmonių — o nemokėjo: neleido būti delegatais tiems, ką nedirba ant vietos. O kas spręs apie tai, koks darbas reikalaujamas, — teip ir nepasakytas...

A. Janulaitis.

(Pabaiga bus).

* Gyvendamas dabar daugiausiai Vilniuje, pakliuvau į Viekšnius tokiu būdu. Pradžioj šiu metų didelis skaičius lietuvių inteligentų nutarė įstoti į "Vilniaus Aušrą", sumokėjo pinigus, gavo kvitas iš kasierių pp. Tumo, Pleirytes-Puldienės. Valdybai nepatiko toks veržimasis inteligentų, pabugo už savo sostą. Apskelbė nepriimti tų visų. Tarp tų atmestųjų yra žmonės žinomi visuomenel: dallininkas M. Čiurlianis, J. Grigaitis, gyd. Domaševičius, M. Biržiška ir t. t. Tų išrinktųjų tarpe ir aš atsiradau. Naudodamies įstatymais, keturi įstojo į Viekšnių apylinkę.

DARBININKO KRONIKA.

Kaip žinoma iš «K.» N 47, «D. Vilties» redaktorius byla turėjo eiti į teismą. Dabar «D. V.» (N 46) praneša, kad skundėjai atšaukė bylą ir užsimokėjo lėšas. Taigi, ką «D. V.» rašė apie anglišką unijos lietuviškųjų skyrių (esančių Shenandoah) viršininkus, Kupstą ir ir Margelį, kad juodu emę kyšius iš demokratų partijų — pasirodo teisybė. Unijos nariai dabar sukrutę labiau rūpintis savo reikalais, vieton pavest viską savo viršininkas.

Chicagos mieste per dvejus pastaruosius metus plyšo 24 bombos vadinamoje «gemblerių karėje». Tūkstančių vertės turto per tai liko išnaikinta. Policmeisteris Shippy kuomet leidžia «gembleriams» (prigavikams) ramiai darbuotis, kuomet ramųjį susirinkimą, ar parodą, kurios tikslas jieškot teisių — smarkiai uždraudžia.

Italijoje Palermo mieste policija areštavo 30 emigrantų, sugrįžusių iš Amerikos, nužiūrėtų kaip Juodosios Rankos Draugijos narių. Bet — navatna: telegramas buržuaziskuose laikraščiuose nepraneša, kad tie «nužiūrėtieji» yra socialistai, prisikimę kišeinius «bedieviskoms» knygomis.

SKAITLINIŲ LAUKAS.

Kiek našlių yra Austrijoje. Austrijos parlamente socialistai atstovai prisispyrę reikalavo, kad valdžia rūpintųsi našlių ir našlaičių likimu. Valdžia noroms-nenoroms emė tuo rūpintis. Surinko statistiškas žinias, kurios teip išrodo. Moterų našlių yra apie milijonas; vyrų beveik tris sykius mažiau. Mot. našlių yra 8 nuošimčiai, o vyrų tik 3%. Tai aiškinama, kad dau-

gybė vyrų dirba pramonėje, kur greičiau gauna galą ir jų moters lieka našlėmis. Pramonėj dirbančiųjų yra 75,000 vyrų-našlių ir 150,000 moterų-našlių.

Kiekvienas šimtas vyrų, kurie tampa nelaimingo atsitikimo aukomis, palieka vidutiniškai 167 ypatas — našles ir našlaičius. — Valdžia tačiaus nenor jaisiais rūpintis, nes pinigų nėra. Našlėms ir našlaičiams šelpti tai valdžia netur pinigų, o kanuoles pirkti ji visada turi kuo.

Praktiškasis darbas.

Matydami ne geriausią finansišką stovį mūsų brangios «Kovos», o norėdami matyt mūsų LSS visas skolas konogreičiausiam laike išmokėtas, mes keli draugai sumetėm kaip prenumeratą \$4,00 (S. Visockis, F. Bartkus, A. Matonis — po \$1,00; J. Burokas ir V. Jaukauskas po 50c.), kuriuos čia prisiunčiu «K.» administracijai.

S. Visockis.

Pinigus aš priskaičiau prie «Kovos» fondo.

F. J. Bagočius, Adm.

KĄ RAŠO LIETUVIŲ LAIKRAŠČIAI.

Dr. Rutkauskas, «Muzikališkojo fondo» kasierius «Lietuvoj» pranešė, kad tas fondas jau panaikintas ir pinigų jis pasiunčiąs «Aušrai». Kitam «L.» numerij (45), Laukis praneša, kad «p. Šerno Muzikališkasis Fondas» nepanaikintas; 15 ypatų susirinkę mat pas d-rą Graičūną, o ne pas d-rą Rutk., kur buvo kviesta susirinkti; ta 15 ypatų nutarė gaivinti fondą, išrinko naują valdybą, kasierium išsirinko Graičūną, o Rutkauską pašėdavo be jo žinios, kuomet tas be anų žinios «panaikino» «pono Šerno Muzikališką Fondą», pasiremdamas tuomi, kad anie tylėjimu pritarė jo tam užmanymui.

«Liet.» N 47 Hertmanovič rodyja tą fondą inkorporuot, išimti čarterį, tai visuomenė užsitikėsianti ir aukausianti į jį. J. Laukis ten pat atsako, kad galima ir be čarterio apsieit, kaip T.M.D., ir šiaip agituoja už «p. Š.M. Fondą»:

«Prie šito gi muzikališko fondo, išskyrus toliaus matančius (!), nedaug kas prisidėjo. Iš to matyt, kad išnašumas jo nėra visiems suprantamas. O vienok jis yra telp didelis ir aiškus... Męs žinome, kad mums negana yra pavalgyti. Męs dar turime savo dvasios reikalus...»

Toliaus idealizuoja, kaip dvasios pagautas:

«Kur daina skamba, ten akys juokias, ir lūpos šypsos, o širdy gali rasti sau vietą tik meilė. O kur meilė yra, ten teipgi gali būti ir laimė. Argi mums reikia dar ko daugiau? Laimė yra vientėlis tikslas žmogaus gyvenimo. Todėl svarbumas šito muzikališko fondo mums yra aiškus.»

Vienu žodžiu: daina — tai vienintelis gyvenimo tikslas ir laimė ir «Muz. Fondas» aukščiaus visko...

Tas pats p. Laukis «sukritikavo» p. Jokubyną, «Tėv.» redaktorių, kurs sumanė literatų šelpimo fondą. Tas esąs nereikalingas. «Tėv.» N 44 peržvalgoje ant to teip atsakyta:

«Mielas Laukis savo straipsnyje žymei sukluo. Jis sako, kad daina ir muzika užima pirmą vietą po duoną, taigi, pripažino pirmybę duonai, ir tą duoną jis nori atitraukt nuo badaujančių raštininkų lūpų. Reiktų labai tamsaus žmogaus kurs tikėtų, kad baduoliai gali būt sotys tik dainomis ir muzika.»

* * *

Katalikų «Vilties» N 124 p. Skausmas atsimena, kaip metai atgal lietuvės moters per savo susivažiavimą Kaune verkdamos skuudėsi, kad jas vyrai muša. Jis rodija «pagalvoti» apie tai «Liet. Moterų Draugijai», arba «Blaivininkų Draugijai». Nors buvęs pakeltas tas klausimas, bet «mūsų, šventojo kantrumo angelai, kaip kentė, teip ir tebekenčia savo vyrų, žvėrių girtuoklių, baisiausių, kruvinus smūgius!». — Ir tu man drisk «galvoti» priešais tą «šventąjį kantrumą». Da tuos «angelus» išpaikis ir jie ims netikėt nę į raštą šventą, nę į šliūbą, kurie liepia moterims k l a u s y t savo vyrų ir t y l ė t prieš jų valią.

* * *

«Vien. Liet.» per keletą pastarųjų numerių ėjo įvairių rašytojų straipsniai apie liet. gydytojus. Pseudonimais prisidengę rašėjai niekina daktarus, kad jie nesirūpiną kaip reikiant žmonių sveikata, kad neįsteigia tam tikro instituto... Daktarai Rutkauskas ir Matulaitis rašė, kad toki institutai tai būtų toki pat apgavikiški, kaip dabar esanti svetimtaučių «daktarų profesorių», nėra reikėtų iš to «instituto» gydyt per laiškus, o per laiškus gydymas yra stačiai neteisingas ir pavojingas, nes teip gydytą ligonį paskui nę apžiūrėjus negalima esą išgydyti, negalima net ligos pažint: ar tai pirmoji liga, ar «gydymo» liga.

* * *

Ikišiol buvo manoma, kad tik Amerikos lietuviai mėgsta kelt vaidus per laikraščius, koliotis. Dabar Europos lietuvis, p. Gabrys pradėjo kolioti Amerikos lietuvius. «Liet.» N 45 ir 45 jis kalba T.M.D. reikaluose, apie Kudirkos raštų išleidimą. Paukšti, kurs atsiliepė, kad tas užkenks jo išleistiems Kudirkos raštams Gabrys vadina «ciniku» (begėdžiu) ir «žlibiu». Kelios T.M.D. kuopos tarė, kad tų raštų nevertėtų išleisti, ką jau Paukštys išleido, arba padaryt tame dalyke su juo tam tikrą sutartį, — taigi ir tos kuopos «cinikai», «žlibiai». Kadangi patarta T.M.D. tuojaus išleist Mačio eiles, tai Gabrys daro toki sulyginimą: Mačys — «nykštukas», Kudirka — «milžinas»; Mačys tik «kareivis», o Kudirka «karvedis». Užtai reikią Kud. raštus pirmiau išleisti, nes to reikalauja tėvynės meilė (!), tautos labas ir garbė!

Gaila, kad Gabrys Europos, o ne Amerikos lietuvis. Čia trūksta mums tokių polemizatorių, išėmus gal tik «Vien. Liet.» bendradarbius, kurie mėgsta savo oponentus padaryt savo «pacijantais», «nervais» sergančiais, «proto sandėlyje» negerą turinčiais ir «išdavikais». Tačiaus jau ir «V.L.» savo peržvalgoje stebisi iš p. Gabrio: «tie riebus žodžiai ne taip išrodytų įstabiai, jeigu išcitu iš lūpų kokio ten tamsūnelio»...

Atviras klausimas.

Lietuvių visuomenė jau seniai žino, kad Baltimorėj gyvuoja jau keli metai Lietuvių Teatro Mylėtojų draugija, kuri atlošia daug mažų ir didelių lošių, kaip: Mindaugį, Keistutį, Živilę, Pileniečius, Narimautą ir paskutiniame laike rengia revoliucionierišką lošį «Revoliucijos viltį», tragediją III aktuose, Nagornosko parašytą. Teipgi pinigiskai remia Rusijos revoliuciją.

Socijalistų kuopos mitinge man teko išgirsti nesajausmiugus žodžius ant minėtos draugijos sąnarių. Taigi man užklausus, kame ši draugystė yr bloga, po ilgų ginčų teko išgirsti, kad daugiau kenksminga, negu naudinga, buržuaziška,

tikrai buržuaziška ir tt. Bet man užklausus, kaip ir kame ji gal bet kenksminga sociališkai idėjai, gavau atsakymą, kad «nereikia rišt tokį klausimą».

Taiigi dabar kreipiuosi į «Kovos» redakciją ir teipgi į mūsų Sąjungą, maž man parodys kokias nors blogas puses prieš sociališką idėją, nes budamas socialistu nenoriu but parėmėju buržuazijos ir nenoriu kenkt augštai idėjai. Teipgi — ar galima prigulėt socialistams ir kaip atjaust tokias draugystes? Netik tokias draugystes, bet abelnai, jeigu galima sakyt, kad ši draugystė yra bloga, tai manau, kad tiek dramatiškų veikalų, kokius parašė Shakespeare, teipgi kenksmingi sociališkai idėjai.

Redakcija, ar Sąjungos draugai, malonės tai išaiškint, už ką busiu dėkingas ir pasielgsiu teip, kaip man patars, tik su faktiškais darodymais, o ne teip, kaip per mūsų kuopos mitingą.

Su draugiška guodone

Juozas Skorko.

Kadangi drg. J. S. atsišaukia abelnai į sąjungos draugus, tai gal kas iš draugų (geriausia, patys baltimoriškiai) paaiškįs. Aš, nuo redakcijos, čia turiu paaiškint bet šitą dalyką: Jeigu draugija kenksminga «sociališkai» (socialistiškai) idėjai, tai tą kenksmingumą gal pažint iš jos tikrųjų darbų. Bet jei ji lošia Shakespeare'o (Šekspyro), ar kito autoriaus, dramas, tai dėl šiųjų ji (draugija) negali but pavadinta kenksminga, nes tos dramos ne jos darbai; josios darbas tik lošimas, vaidinimas, kuris teipgi nieko blogo niekam nedaro. Tai dailės darbas. Jos darbas but kenksmingas, jeigu ji loštų kenksmingas dramas, kurios parašytos ne dėl dailės, o tik su kokio siundymo tikslu (tokių atsitinka); teippat ir dailės veikalai gali but kenksmingi, esant tam tikram visuomenės upo įkaitimui. «Velnius Spąstuose», nors nekoks dailės veikalas, bet paimkim jį kaipo dailės veikalą: dėl jo 1905 metais Mažeikiuos, be abejo, butų įvykę žydų skerdynės, jei lošėjai nebutų žydo rolę permainę į žigono. Dėlko? Dėlto, kad tuo laiku krikščionių upas prieš žydus buvo pakilęs, mažos žydų skerdynės vienur-kitur dėl menkos priežasties įvykdavo. Ir Šekspyro dailės veikalas, kaip «Venecijos Pirklys», tokiam atvėjy sukeltų riaušes. Jei lošėjai, tai numanydami, tokius veikalus loštų, tai dėl įvykusių riaušių juos galėtume pavadint ne tik kenksmingais, bet stačiai juodašimčiais. Apie Baltimorės lošėjus to negirdėt. Jei «kenkia» jie, tai kuo kitu, ne lošimu.

Redaktorius.

«Koval» atsiųsti rankraščiai.

Iš L.S.S. 4 os kuopos — «Pranešimas apie dr-gą Juodį»; J. Žulians eil. «Ginkim tiesą»; C. E. Valio — «Rinkimams praėjus» «Kada vagys pešas»; Parcės iš Pažvelsio — «Kodėl turim prigulėt prie socialistų?»

Iš Europos: J. Š. eilės — «Naujiena», «Vargšams», «Laisvei»; Z. A. — «Ateities surėdymas» (pabaiga).

KRASOS DEŽUTE.

V. K. Račkauskui. Tinka, bet negreit bus galima sunaudot, esant beletristiškų raštų «hiperprodukcijai». Todėl jeigu norėtumėt greičiau patalpint, tai gražintume.

B. K. Kondratavičiui. Nors prizadėta patalpint, bet pasirodo, kad negalima. Negerai išversta.

J. Kugiui, Brighton. Tiesa, lioterijos uždrausta daryt. Bet yra būdai prisitaikymui prie įstatymų. Šiame atvėjyje gal neprisitaikinta. Netalpinam.

Aukos Revoliucijos Reikalams.

T. Petrauskas, Brooklyn, N. Y. 25c.

J. P. Eydintas, per Kantavičių, Shenectady, N. Y., 7.00.

W. Lynn, Mass. A. Kasparavičius 55c.; J. Saulėnas, V. Karpus, A. Balkus, E. Adlienė, Z. Peleckas, V. Plasevičius, V. Balkus, K. Valackas, D. Balsis, V. Špakauckas — po 25c. Smulkių 1.00.

Viso (išėmus persiuntimą ir 2.00 Paurėnui) — \$2.00.

RRK išdininkas J. O. Strydas.

Brooklyn, N. Y.

Draugai 19-tos kuopos, malonėkit visi pributi į mėnesinį susirinkimą gruodžio 6 d., 2 val. po pietų, Tautiško Namų viršutinėj salėj, nes bus daug svarbių klausimų, bus palytėtas kuopos turtas, tat visi privalot buti, teipgi atsiveskit naujų draugų prisirašyt į kuopą.

Sekr. J. Šaltis.

Teatras.

Chicago, Ill., 81 kp. LSS pirmu kartu stato ant scenos dramą «Milijonai Vandenyje»; nedėlioj 6 gruodž., Hull House salėje, 335 S. Halsted ir kamps Polk gatvių. Prasidės 7 val vakare. Ižanga 50c. 35c. ir 25c. Tarpakėiuose bus monologai ir deklamacijos. Drama yra labai užimanti ir pamokinanti, todėl atsilankiusieje bus pilnai užganėdinti.

Širdingai užkviečia Komitetas.

Pajieškojimas.

Pajieškau drg. Ig. Lapinsko; pereitais metais gyveno Cleveland, Ohio, N. E. Lakeside Ave., po nr. 1931, prigulėjo prie 3 os kp. LSS. Jeigu kas iš draugų žinot apie jį, meldžiu pranešti šiuo antrašu:

V. Geibis, P. Kaušius,

P. O. Box 171, Duryea, Pa.

Rodyklė Amerikos lietuvių prekystei.

Kaip yra žinoma didesnei pusei Amerikos lietuviškiems vertelgoms (biznieriams) apie isleidimą knygos, kurioje talpintis vardai, pravardės ir adresai visų lietuvių esančių kokioje nors prekystėje (biznyje), profesijoje arba amate ir kitų pirmeiviškų ypatų, su reikalingoms informacijoms apie Amerikos tiesas ir kitoms reikalingoms visuomenei žinioms, eis į spaudą pabaigoj 1908 m. Rodyklė Amerikos lietuvių prekystų yra leidžiama mūsų kaštais ir bus pavieniu visiems lietuviams duodama dykai. Lietuviai esanti aukščiau minėtuose užsiėmimuose, pas kuriuos mūsų pasiuntinys dar nebuvo, ar kurie yra mums dar nežinomi, kaip tai, visoki agentai, pardavinėtojai krautuvėse, muzikantai, miestų ir draugysčių viršininkai, podraug meldžiame visų lietuvių, visuose užsiėmimuose iš Suvienytų Valstijų, Canados, ir Meksikos atsišaukti ir prisijusti mums savo aiškius adresus.

Adresuokit:

Universal Academic University,
B3507 Boston, Mass., U. S. A.

"Audros" pranešimas.

Naujai susitvėrusi teatrališka kuopelė "Audra", nupirko ir išleido A. Antonovo veikalėlį "Bomba". Tai gyvas sceniškas perstatymas [komedija dviejuose aktuose] iš Rusijos revoliucijos. Be "Audros" žinios niekas neturi tiesos minėto veikalėlio lošti arba perspauzdinti. Knygutės prekė 15c. Teatrališkos kuopelės, norinčios gauti pavelijimą lošti, arba norinti nusipirkti knygutę, kreipkitės šiu adresu: B. Kondratavičius, P. O. Box 24, Wilmerding, Pa. Imantiems daug "Bombų" nuleidžiama prekė.

Komitetas.

L.S.S. ir "Kovos" Administracija.

Visokius rankraščius ir korespondencijas siųsdami redakcijai, adresuokit "Kovos" redaktoriui:

J. Baltrušaitis, 1815 E. Moyamensing Ave., Philadelphia, Pa.

Su agitacijos ir organizacijos reikalais: sutvėrime naujų kuopą, prašydami informacijų kaslink sutvėrimo, skundai kuopų, nutarimai, krivulės, reikalaudami čarterio, kreipkitės pas L.S.S. sekretorių:

P. Puskunigis, 647 N. Ashland Ave., Chicago, Ill.

Siųsdami mėnesinių mokesčių blankas, užsakymus laikraščiai, reikalavimus knygų, agitatoriškų lapelių, laiskams popierių ar atvirų laiskelių, permainydami adresus, prisiųsdami apgarsinimus, ar visokių drukoriskų darbus, adresuokite administratoriui:

F. J. Bagočius, 1815 E. Moyamensing Ave., Philadelphia, Pa.

Visokiuose piniginiuose reikaluose kreipkitės pas L.S.S. izdinką:

A. M. Stanelis, 1815 E. Moyamensing Ave., Philadelphia, Pa.

A. Antonov.

B o m b a .

Komedija dviejuose aktuose.
KAINA 15 CENTAI.

Išleidimas teatrališkos kuopelės "AUDRA", Pittsburg, Pa.
Spauda "KOVOS", 1815 E. Moyamensing Ave., Philadelphia, Pa.
1908.

AMERIKECZIŲ GIRKAS

ARBA SORKES

Su 4 paveikslais.

TURINYS: — Amerikiečių cirkas. — Amerika. — Musės ir Trustai. — Panamos Kanalas.

Išleido "Dilgėlės".

Spauda "Kovos", 1815 E. Moyamensing Ave. Philadelphia, Pa.

Kaina 5c.

Reikalaudami, siųskit markes po vieną centą.

Laikrodėliams deviskėlės.

Randasi «Kovos» adm. po 25c. su soc. ženkleliais, ranka su švieša ir dvi rankos, Debso išsibaigė ir pagaliaus Debso po rinkimų netiks, o soc. žymė visada bus gera. Reikalaukit jų ir ženklelių po 5c. kiekvienas arba 30c. tuzinas.

«Kovos» Administracija.

Farmas! Pirkit Farmas!

Didžiausia lietuvių kolonija NAUJA LIETUVA Michigano valstijoje, yra 43 lietuviai pirkę žemę. Graži vieta, tarpe ežerų ir upelių; arti turgaujų miestų. Turiu dar paskyręs geras žemes dėl savo tautiečių; 8 gyvenamas farmas su budinkais; turiu geras žemes ne gyvenamas parduot dėl farmų, po kiek kas nori. Prekė gyvenamos ir negyvenamos žemės po \$6 iki \$18 akras, ant išmokesties. Norinti pirkt atvažiuokit stačiai ant kolonijos, po adresu:

ANTON KIEDIS

Peacock, Lake Co., Michigan.

67

DIDŽIAUSIA KRAUTUVĖ LAIKRODĖLIŲ, DEVISKĖLIŲ, ZIEDŲ, ir t. t. RYTINĖJE AMERIKOJE YRA UZLAIKOMA ::

SIEGEL BROS.
387 Washington St.
BOSTON, MASS.

MES TURIM DIDŽIAUSIA KRAUTUVĖ VISOKIŲ AUKSINIŲ, PAAUKSUOTŲ ir SIDABRINIŲ — LAIKRODĖLIŲ, ZIEDŲ, DEVISKĖLIŲ, SPILKŲ IR TEIP TOLIAUS :: ::

SIEGEL BROS KRAUTUVE.

Savo tavorą, kuri parduodam mes patys arba mūsų agentai, visada gvarantuojam. Agentai mūsų parduodami daiktus išduoda raštišką gvaranciją ir jei ne toks daiktas, arba nelai ko tiek ant kiek gvarantuojama, mes visada sutinkam atmainyt. Mes neturim jokių daiktų kaip kiti, kurie šaukia, jog parduoda už pusę prekės, auksinius ziegorėlius už kelis dolierius, arba kitas apgavystes. Mes duodam gerą tavorą ir už jį imame tik tai teisingą atlyginimą.

Štai pora priežasčių, dėlko visus auksinius daiktus reikia pirkti nuo mūsų agentų.

1. Mes pasekmingai varom biznij Rytinėje Amerikoje per paskutinius 20 metų. 2. Mes turim geriausį vardą tarp Lietuvių su kuriais seniai varom biznij. 3. Mes visus savo tavorus perkam iš dirbtuvių dideliais orderiais, todėl galim parduot pigėi. 4. Mes visą savo tavorą raštiškai gvarantuojame ir jei tavoras neatsakantis, visada galit sugražint mūsų agentams, o jie duos kitą. 5. Mes turim p. **Pijusza Dubicka** seną ir visiems žinomą Philadelphiaj gyventoją savo atstovu ir agentu Philadelphiaj ir apielinkėj.

TODĖL, jei reikalaujat laikrodėlių, deviskėlių, spilkučių, leketukų etc., ir norit už savo pinigus gaut atsakanti tavorą, kreipkitės pas mūsų agentą ypatingai ar raštu, o jis pilnai išpildys jūsų reikalavimą. Jo antraštas toks:

PIJUS DUBICKAS,

1815 E. Moyamensing Ave. Philadelphia, Pa.

Viska, ka jis parduoda, mes gvarantuojam. Mes užsitikim geriem žmonem ir duodam tavora ant išmokesčio. Visada atminkit varda ant gvarancijū **Siegel Bros.**

Kas užsirašys "Kova"

metni laiko, gaus dovanų dvi knygutes, **Svajus** ir **Gyvybe**, parašė eilėmis Jonas Viskoška. Kas užsirašys "Kovą" pusel metų, gaus dovanų vieną knygutę — Svajus.

Norinti minėtas knygutes nusipirkti, gali gauti "Kovos" administracijoje, prisilunciant už abidvi 50c., arba 40c. už "Svajų", o 15c. už "Gyvybę", perkant skyrium.

Minėtas knygutes paaukavo autorius LSS. naudai, — "Svajaus" 700 knygučių, ir "Gyvybes" 300 knyg.

Do you believe

That We Humans are as important as Pigs, Potatoes, and Pups?

Do you believe that we "grown-ups", and even the Children, should know as much about ourselves as we know about Fishes, Flowers, and Frogs?

Do you believe in Better Progeny, a More Elevated Race, anyway?

If so, send \$1.25 for a year's subscription to the **American Journal of Eugenics**, and be in the Van of Human Progress.

Published monthly at 649 South Main St., Los Angeles, California, U. S. A. Samples 10c. Trial 3 months, with pamphlet "Institutional Marriage", 30 cents stamps.

(Užsirašant paminėkite, kad tą apgarsinimą radote «Kovoje».)

«Kovos» kompletas.

Galima gauti «Kovos» red. pilnai «Kovos» kompletai 1908 m. ir 1907 metų. Vienas kompletas su prisiuntimu prekiauja \$ 2.00.

Je tu myli

GERA SZNAPSA

Parašyk mums tuoj, iškirpdamas šį apgarsinimą, priraszdams savo vardą ir antrašą ir tokiu būdu turėsi progą gauti

Visai dykai viena kvorta

Geriausio šnapso.
SECURITY Co., 209 Water st. CHICAGO

Vardas
Antrašas

Chicagoj ir aplinkinej.

Vienatinis agentas laivakorčių ir slunimo pinigų North Chicagoje, kuris yra pilnu ir agituojančiu nariu LSS. Taipgi turi sąkrovą visokių lietuviškų knygų. Neužmirškite.

Peter M. Kaitis

221 Wabansia ave. Chicago, Ill.

„RANKPELNIS“

pagiausias laikraštis, leidžiamas Lietuvi Social-demokratų Darbininkų Sąjungos Didžiojoje Britanijoje. Eina kas dvi savaiti.

„RANKPELNIS“, stovėdamas ant darbininkiškų jų reikalų sargybos, rupinasi suteikti daugiausia žinios apie darbininkų judėjimą įvairiuose kraštuose.

„RANKPELNYJE“ tilpsta daugelis žinių ir straipsnių apie darbininkų gyvenimą ir reikalus svetur.

„RANKPELNYJE“ daug rašoma apie Lietuvos reikalus apie darbininkų padėjimą Lietuvoje.

In „RANKPELNI“ rašo ir yra pažadėję rašyti daug įžymių Lietuvos rašėjų.

„RANKPELNIO“ kalba kiekvienam suprantama.

„RANKPELNIO“ kaina kiekvienam prėinama: metams 1 doleris; pusel metų 50 centų; 3 mėu. 25 centai.

Adrisas:

„RANKPELNIO“ redakcijai,

Lily Bank, West End,

Bellshill, Scotland.

Raistas [The Jungle] dovanai!

Skaitytojams «KOVOS»!

Jei knygos «RAISTAS» nėsi dar skaitęs, tai mažai nežinai apie Amerikos gudrybes, sukybes ir, teip vadinamą, jos gerovę. RAISTAS, tai knyga patyrimų.

Perskaite Raista, teipat žinosi visą sutvarkymą dabartinės draugijos, šaunų blogo. RAISTAS dėl išnašumo savo įturos yra teip pageidaujama knyga, kad yra išversta į visas kalbas.

RAISTAS, kuris sudrebino Amerikos ir Europos parlamentus, yra didelė, knyga ir svarbi tuomi, kad aprašo gyvenimą lietuvių Amerikoje, versta iš angliskos kalbos originalo.

RAISTAS aiškiai parodo, kaip kapitalistai begėdiškai apgaudinėja darbininkus ir jų moteris, nustumia į paleistuvystę.

Kurie jau skaito «Kovą», tai gali prikaltį naujus skaitytojus — apturėjimui tos didelės dovanos.

RAISTO kaina \$ 1.00, perkant pačią knygą. Prenumerata „Kovos“ 2.00. Bet kuris naujai užsirašys „Kovą“ metams, prisilūsdamas ant mano adreso du doljeriu, apturės metams šį laikraštį ir RAISTĄ dykai.

Adrisas: **J. Naujokas, Madison Sq. Sta. box 189, New York City.**

Nereik Mokintoju.

GRAMATIKA angliškios kalbos mokintis be mokintojo (apdaryta) \$ 1.00

VAIKŲ DRAUGAS arba kaip mokintis skaityti ir rašyti be mokintojo 15c

NAUJAS BŪDAS mokintis rašyti be mokintojo (ypatingai merginoms, kurių daugelis jau išmoko) 10c

ARITMETIKA mokintis pradinių rokundų be mokytojo. Su paveikslais [apdaryta] 35c.

Pinigus siųskite per Money Order arba pašto markėmis ant šio adriso:

P. Mikolainis

P.O. Bx 62 NEW YORK City

Keystone Phone Main 14-23
Bell Phone Lombard 2508 A.

VISIEMS ŽINOMAS

Dr. Philip Royne,

423 Pine St. Philadelphia.

PRIIMAMOSIOS VALANDOS:

Iki 10 lėryto
Nuo 2 iki 3 po pietų
Nuo 6 iki 8 vakare

Galima susikalbėt rusiškai ir lenkiškai.

Mano aptėkoj galima gauti:

Severos kraujo čystytojas	1.00
Reumatizmo gėduolis	1.00
Širdies sudrutinimo vaistas	1.00
Nuo galvos skaudėjimo	1.00
Moterims reguliatorius	1.00
Plaučių ir inkstų gėduolis	75c
St. Gotardo aliejaus	
Moetis nuo niežų ir odos	50c
Mediciniškai odas muilas	25c

ir daug kitokių gėduolių.

E.W.Gilas

SE, Cor. 2nd & Federal st.

Naujas išradimas

sustiprinimui ir užlaskymui plaukų.

Tūkstančiai plikų žmonių atgavo pulktus plaukus, su laiko slinkimą plaukų. Viel žmonės užsitiki mums ir mūsų gėduolėms, kuriems duodam teisingiausių rodą per laiką DYKAI, KAIT IŠSIGYDYTI Slinkimą plaukų ir Plikimą. Pučkus, Didervines, Niežus ir lytiškąjį brudą. Nuo kojų užtrinkų tik 10c. Męs turime apie pusę milijono laisčių su padėkavonėmis visokių tautysčių. Rašyk pas mus:

J. M. BRUNDA CO.,

996-998 Broadway, Brooklyn, N.Y.

„Pirmyn“

Populiariškai-moksliskās lietuvių savaitraštis. Išėina kas ketvergą Minersville, Pa. Kaina: metams \$1.50, pusel meto — 80c.; į užsienius — 4 rubliai. Adresas:

J.M. JASULEVYCIUS,

P.O. Box 6. MINERSVILLE, PA.

„Kova“

„KOVA“ The Lithuanian Weekly, published every Friday, by J. O. Shirvydas, 1418 So. 2nd St. Philadelphia, Pa.
Subscription rates: One year in all parts of the world, \$2.00; Six months \$1.00.
Advertisement rates on application.

„KOVA“ išleis kas pėnyčia. Prenumeru | visas dalis svieto:
Metams \$2.00; pusmečiui \$1.00.
Apgarsinimų prekė: Sykis už colį 50c; per mėnesį \$1.00; per metus \$10.00.

Visokiūose reikaluose susirašant, adriauokite

„KOVA“ 1815 E. Moyamensing Ave., Philadelphia, Pa.

Liet. Soc. Sąjungos Komitetų adrisal:

«Kovos» Administracija ir Rėdystė:

‘Kovos Redaktorius J. Baltrušaitis, 1815 E. Moyamensing Ave., Phila, Pa.
Sekretorius LSS. P. Puskunigis, 647 N. Ashland Ave. Chicago, Ill.]
Išdininkas LSS. A. M. Stanelis, 1815 E. Moyamensing Ave. Philadelphia, Pa.
Administratorius LSS. F. J. Bagočius, 1815 E. Moyamensing Ave. Philad., Pa

Veikiamasis Komitetas.

I-mo Rajono	J. A. Šunskis 22 Diamond St. Union City, Conn.
II Rajono	J. S. Pruselaitis, 17 James St. Waterbury, Conn.
III-čio	J. Bulota 229 S. Green St., Baltimore Md.
IV-to	A. Baltrušaitis 1815 E. Moyamensing Ave., Philadelphia, Pa.
Mass. Valst. Rajono	B. Kondratavychius, Bx 24, Wilmerding, Pa.
V Rajono	A. Purvis, 453 W. 57 st. New York City, N.Y.
VI Rajono	P. Norkus, 25 Van Buren st. Passaic, N.J.
VII Rajono	A. J. Viznis, 45 Ward st., Worcester, Mass.
VIII-čio rajono	J. Bekampis, Box 129, Minersville, Pa.
	I. Rudminas, 236 N. West St. Shenandoah, Pa.
	M. Kapočius, 119 E. Center St. Shenandoah, Pa.
	F. Živatkaukas 309 Charles St., Scranton, Pa.
	K. Norbuta 77 Center St., Pittston, Pa.
	J. Švermickas, 3244 So Morgan st. Chicago, Ill.

Išpildomojo Komiteto:

Miss M. M. Rice, Gen. Del. New York, N.Y.
J. Grinius, 120 Grand st. Brooklyn, N.Y.
J. Sukys, 120-124 Grand St. „ „

Literatūros Komiteto:

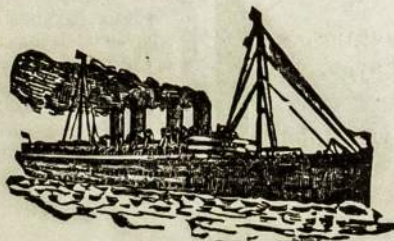
Pirmasdis J. Viskoška, 1815 E. Moyamensing Ave., Philadelphia, Pa.
Sekretorius J. Ilgudas, 3255 So. Halsted St. Chicago, Ill.
Archiv. J. O. Shirvydas, 120-124 Grand st., Brooklyn, N.Y.

Rev. Rėmimo Komiteto:

Pirmasdis, J. SUKYS, 120 Grand st., Brooklyn, N.Y.
Sekretorius V. CERNIAUSKAS, 1711 E. Matheny Ave. Springfield, Ill.
Išdininkas, J. O. ŠIRVYDAS, 120-124 Grand st., Brooklyn, N.Y.

M. Rosenbaum,

SENIAUSIA
Lietuviška Banka
Philadelphijoje, Pa.

Parduoda laivakortes ant geriausių linijų laivų.
Išmains pinigų ir išsiunčia po gvarancija į visas šalis svieto. Atlieka tą greitai, atvangiai ir pigiai.

Agentūra geležinkelių tikiety.

• Parduodame geležinkelių tikiety | visus miestus Jungtinių Valstijų.

605 So. 3-rd st. Philadelphia, Pa.

DABAR SKAITYKIT!

„VADOVAS IN SVEIKATA“

Naujausios ketvirtos laidos.

Parašyta **Dr. E. C. COLLINS**, paskutinė laida padidinta, kaip nuo ligų išsisergėti, išsigydyti ir kaip buti sveiku. Daug paslaptibių aprašyta laimingam ženybiniui gyvenimui, **SU NAUJU PRIEDU, 228 LAPŲ DYDŽIO** Pirmutinė lietuviška tokia naudinga daktariška knyga.

„V. in S.“ perskaitę, netik mokės nuo visokių ir užsikrečiamų ligų išsisergėti, bet ir daktariškam mokslė apsišvies. „Vadovas in Sveikatą“ naudinga seniems ir jauniems, vyrams ir moterims, kiekvienoj stuboj ji turėtų rasti. Tik viską dažinosi, kaip pačią knygą perskaitysi: ji tukstančius sveikais padarė, kitus nuo mirties išgelbėjo.

Šios paskutinės laidos ir vėl 100,000 išleista, kurie dar neturite — pasirupinkite tą knygą, tai kaip turėti daktarą namuose. Dabar „V. in S.“ stora knyga, bet kaina ta pati, tik 45 cen., bet kad ji visuomenei išduota, tai kiekvienas gaus visai **dovanai**, kuris tik atsiųs už pasiuntimą **10 cen.** markėms.

Jei sergi pirmiau kreipimosi prie kokio nors daktaro, tai reikalauk ir perskaitik „Vadovą in Sveikatą“, o nepateksi į ligos nasrus.

Teipgi išleidėjai „Vadovo in Sveikatą“ užlaiko grynas, geriausias gyduoles, kokias tik gamta bei mokslas išduoda, ir išsiuntinėja visur.

Rašant adrisuot:

The Collins New York Medical Institute

140 W. 34th St., New York City, N. Y.

Atviri Laiszkeliai ir Laiszkams Popieriai

Naujai atspausti, randasi «Kovos» administracijoje. Su geriausiais paveikslais ir tinkančioms revoliucionieriškoms dainoms, pritaikytoms prie paveikslų. Visi laiszkeliai ir popieriai atspausti visokioms parvoms, ant geriausios popieros ir parsiduoda 2 už 5c., 12 už 25c., 100 už \$1,00, 500 už \$4,50, o 1000 už \$8,00.

Reikalaudami adrisuokite:

‘Kovos’ Administracija
1815 E. Moyamensing Ave.
Philadelphia, Pa.

Kas sanvaite saugok šita sanraša:

LAIŠKAMS POPIERIAI:

- 1 Žmonijos Geradėjai
- 2 Kelioms | dangų
- 3 Susipraskim!
- 4 Ant barikadų
- 5 Marselietė
- 6 Saulė tekant
- 7 Pirmoji Gegužės
- 8 Raudonas Vėluks
- 9 Internacjonalas

ATVIRI LAIŠKELIAI:

- 1 Socjolizmo pavasaris
- 2 Paryžiaus komuna
- 3 Caro kelioms | Sibyrį
- 4 Tėvynė ir jos sūnūs darbininkai
- 5 Sunku keliauti su Teisybe
- 6 Kapitalizmo reakcijos vilnys
- 7 Darbininkų pažanga
- 8 Rusijos karė su Japonija
- 9 Marselietė
- 10 Socializmas
- 11 Ant barikadų
- 12 Raudonas Vėluks

Valdž
svą) šali, p
tetus ir rin
nieku nega
pinigus pa
vojom pasy
ta val žia
dabar turin
gyn. komit
Pabėgėlių
vadinasi «F
d. Chicagoj
staoti prieš
valdžiai, pil
sikaltėlių.
rioms pažiū
advokatas
Mack. C.
sios Haywo
Mack yra, i
koj, veik re
cijonieriams
pabėgėlių r